

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kužnja vsake četrtke in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Kotlo“ in „Kotlo“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5. — Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Inserate se plačuje od enostopne petitvrske za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Nemiri na Dunaju.

Kri je tekla.

Cena vsem živlom in vsakdanjim potrebščinam je zadnji čas visoko poskočila. Toda socialna-demokratska stranka v Avstriji vidi le eno živilo, ki se je tudi podražilo, namreč meso. In par let že ne slišimo drugega klica iz njenih vrst kakor: Tujo živino in premorsko meso v našo državo. Z drugimi besedami se to pravi: Uničimo kmeta, da sami lahko živimo.

Socialna demokracija namenoma in iz političnih vzrokov govori samo o mesni draginji. O podraženi petroleja, sladkorja, piva, železa, premoga, platna, mila, špirta itd. noče izgubljati besed. Streti hoče politično moč avstrijskega kmetijstva, vso politiko spraviti v tir veleobrti in tako zadati smrtni udarec kmečkemu stanu, iz kojega razvalin bi naj prišli socialni demokraciji novi, mnogoštevilni pristaši.

In tudi glede mesne draginje je socialna demokracija krivična, ker pripisuje razlog za draginjo kmetu. Ravno te dni pa se vsak pošten človek lahko prepriča, da je nasprotno res. Cena živini pada, cena mesu pa se dviga. Kdo je krivec, ni težko uganiti, toda socialna demokracija hoče imeti za kriveca edino le kmeta.

Da bi socialna demokracija opozorila tudi najvišje kroge na svojo agitacijo proti mesni draginji, je zadnje nedeljo, dne 17. t. m. uprizorila na Dunaju velikanske nemire. Toda najvišji krogi so se lahko o nečem drugem prepričali nego o mesni draginji med socialnimi demokrati. Med nemiri so se slišali glasni kriki: Živela prekucija! Živela ljudovlada! Živela Portugalska! In na svetilnike so pritrjevali ruševne zastave z napisi: Živela prekucija! Vse gibanje je pokazalo, da hoče socialna demokracija streti močni in mirni kmečki stan, ker le preko njegovih mrtvih teles lahko pride do svojih ciljev: do revolucije, do republike in do razmer, kakor so na Portugalskem. Nedeljski dunajski izgredi niso veljali draginji, ampak so bili agitacija za splošno prekucijo. Sedaj pa nekoliko poročila o nedeljskih dunajskih nemirih.

Izgredi nameravani.

Socialno-demokratska stranka je sklicala na Dunaju za nedeljo, dne 17. t. m. v rotovž protestno zborovanje zoper draginjo. Da je imela tudi druge namene, je pokazala s tem, da to pot ni poskrbela za reditelo. Zbralo se je od 120 do 140 tisoč oseb, med nji-

mi več tisoč žensk, ki so se obnašale najbesnejše. Shod se je vršil pred rotovžem. Govorili so socialno-demokratski poslanci. Med govori je množica vzklikala: „Živio Portugal!“ — „Živela revolucija!“ — „Angleško govoriti!“ — „Generalni štrajk!“ — „Pasivna rezistenca!“ itd. Več izgrednikov je dvignilo podobno, na kateri je bil naslikan na laterni viseč minister. Nek mladi demonstrant je zlezal na svetilnik in pritrčil zastavo z napisom: „Živela revolucija!“ Veliko pozornost je vzbudilo, ko se je med izgrednike pomešalo 500 poštnih in brzojavnih uslužbencev v uniformah. Tudi kipe pred rotovžem je množica okrasila z različnimi zastavami z revolucionarnimi napisi.

Izgredi se začnejo.

Ko je bil shod končan, so razni oddelki izgrednikov začeli na več krajih uprizorjati nemire. Velika množica je hotela vdreti proti cesarskemu dvoru. Toda vrata pred zunanjim dvorom so se takoj zaprla in vojaška straža se je umaknila. Nato se vsuje množica proti upravnemu sodišču ter začne bombardirati poslopje s kamni. Tudi proti dvornemu muzeju se je metalo kamenje in železje. V tem nemiru pa so bile tudi bližnje trgovine zelo prizadete. Začeli so pobijati šipe pri gostilnah in trgovinah, hoteč udreti va-nje.

Vojaki nastopijo.

Policija je bila proti velikemu številu izgrednikov brez moči. Zato je moralo nastopiti vojaštvo. Eskadron ulancev je začel prodirati proti izgrednikom. Bil je sprejet s peklenim vriščem. Najbolj so divjali nemirneži v Ottakringu. Tu so pobijali šipe pri javnih poslopih in razbijali trgovine. Lotili so se celo šol. Na eni ljudski šoli so pobili šipe, razdrili ograjo ter znosili vse klopi na ulico. Sodruga je obmetavala tudi altlerhenfeldsko cerkev s kamni. Iz drevoredov so pobrali klopi, iz šol so pometali stole in tiskovine, knjige, omare in naredili iz njih na ulici barikade, da bi vojaštvo ne moglo prodirati.

Eden mrtev, štirje težko ranjeni.

Oblast je nato komandirala vse vojaštvo proti Ottakringu in posrečilo se je vsaj glavne ceste očistiti izgrednikov. Sodruga je sprejela vojaštvo s kamenjem. Vojaštvo je prodiralo z bajoneti in ranilo več oseb. Pocestni boji so trajali celo dopoldne do večera. Izgredniki so se vedno zbirali in za barikadami zavarovani, vojaštvo s kamenjem bombardirali. Kava-

lerija je bila primorana, sodrgo večkrat naskočiti. — Proti večeru je postal položaj še bolj nevaren. Izgredniki so hoteli vdreti v hiše in pleniti, vsled česar so hišni oskrbniki hitro vsa vrata zaprli. Ker le niso demonstrantje odnehali, in je začelo deloma iz njih vrst, deloma iz oken na policijo in vojaštvo padati kamenje, je bilo končno vojaštvo primorano, oddati na sodrgo salvo. En demonstrant je bil z bajoneto preboden, da je na licu mesta izdihnil, ranjenih pa je bilo 58 oseb, 4 zelo težko, vendar so tu vmes vsteli tudi vojaki in policisti. Od policistov jih je več težko ranjenih. Aretiranih pa je bilo v Ottakringu 100 oseb.

Mir se vrača.

Ko je tekla kri, so se začele množice razgubljati. Vođstvo socialno-demokratske stranke je izdalo pomirjevalen oklic, seveda mnogo prepozno, ker je bila nesreča že gotova. Doseglo pa se s tem izgrede ni za draginjo popolnoma nič. Socialna demokracija je le pokazala, da je do mozga prekucijaška, drugega uspeha pa razbijanje in prelivanje krvi ne bo imelo. V ponedeljek je bil na Dunaju že mir. V vseh krogih vlada ogorčenje nad vodstvom socialne demokracije, ki so tirali toliko ljudi v nesrečo. Ko se je peljal cesar v ponedeljek iz Senbruna na dvor, si je ogledoval razdrtine pri upravnem sodišču ter odločno obsojal tako brezpametno divjanje. Škoda je, da so žrtve večinoma nedolžne, a hujskačev, ki so vsega krivi, roka pravice ne bo mogla doseči. Draginja pa se z revolucijo gotovo ne bo odpravila.

Druga mesta.

V Pragi se je tudi v nedeljo dne 17. t. m. vršilo deset socialno-demokratskih shodov proti draginji. Po shodu je 15.000 udeležencev šlo na trg sv. Vavla, kjer je govoril poslanec Nemeč razburjeni množici, ki je nosila rdeče zastave. Slišali so se klici: Živio revolucija, proč s kmeti, proč z vlado itd. Tudi češki narodni socialci so priredili burne shode. Do kakih resnih spopadov ni prišlo.

V drugih mestih na Češkem se je vršilo okrog 40 velikih zborovanj, ki so bila vsa naperjena proti draginji in kmetom. Vsi shodi so bili združeni z malimi in večjimi nemiri po ulicah.

Enake razburkane shode in obhode je priredila socialna demokracija v Gradcu, na katerih so graški socialno-demokratski voditelji in poslanci hujs-

PODLISTEK.

Vinska letina v preteklih stoletjih.

Mnoge naše bralce bo gotovo zanimalo, ako jim podamo kratek seznam, kako je v 18. in 19. stoletju v naših krajih gospodovala suša in kakšne so bile posamezne vinske letine.

Vsled suše, oziroma mokrote prejšnjih let je bila l. 1714 strašna lakota, da je v naših krajih pomrlo mnogo ljudi od gladi. — Leta 1818 je bila huda suša. Celo spomlad in poletje ni padlo ne kapljice dežja. Po travnikih in njivah je bilo vse zažgano, drevje golo, tudi vinogradi so zelo trpeli. Vino je bilo to leto močno kot žganje. Drava se je tako posušila, da se je lahko kjerbodi prebredla. Tudi leta 1719 in 1726 je bilo zelo suho in vroče. Vina je bilo mnogo in izvanredno dobro. — Leta 1766 je bila taka suša, da v ljubomskih gorah ni bilo skoraj nič vina; v mariborski okolici pa je bila vinska letina izborna. — Leta 1776 je bilo vino kislo kot očet. Po mnogih krajih je ostalo grozdje popolnoma trdo. — Leta 1777 je prirastlo vsled suše zelo malo vina, a bilo je izvrstno; imenovali so ga še dolga leta potem „zlato kapljico“. Po poljih pa je silno slabo obrodilo, pretil je glad. — Leta 1779 je bilo od februarja do pozne jeseni izvanredno lepo in toplo vreme. Vsega je obrodilo obilo, vino je bilo posebno sladko. — Leta 1783 je neka suha megla prevlekla ozračje tako, da sta mesec in solnce sijala čisto rdeče, nek žveplen dim se je kahal po zraku. Dobrega vina je bilo v obilici.

Največ vina v 18. stoletju se je pridelalo v letih 1785, 1786 in 1787. Pa tudi sladko je bilo. Krč-

marji so ga točili bokal ali stari „pint“ po 1 do 3 krajcarje. Vino leta 1788 pa je bilo tako močno, da je mnogo ljudi zbolelo od njega. Izvrstno in mnogo vina je bilo tudi l. 1790. Slabe letine so bile 1789, 1791 in 1793. Zadnje leto je mrz in spomladni sneg ter poletna toča uničila skoraj ves vinjski pridelek.

Leta 1794 in 1795 je bilo zopet zelo malo vina, a še tisto slabo. Nenavadno ugodne vinske letine so bile leta 1796, 1797 in 1798. Vinska kapljica je bila čudno sladka in močna. Bilo je pa vina tudi izredno mnogo. Ljudje so se še dolga leta spominjali na to „vinsko trojico“. Leta 1799 in 1800 ste bili suhi, a vinska letina je bila pičla.

Leta 1801, 1802 in 1803 so bila za vinorejce slaba, vino kislo. Malo boljše je bilo leta 1804. Leta 1805 pa je bila letina izvanredno slaba, vino pa najslabše, kar se ga je kdo spominjal. Še koncem oktobra je bilo grozdje trdo, da so ga morali tolči. Vino je bilo tako kislo, da je kar za ušesi škripalo, če ga je kdo pil. Enako je bilo leta 1806.

Dobra vinska letina je bila leta 1807, bilo je izvrstno vino; slabo je bilo leta 1808. Leta 1809 in 1810 pa je bilo radi suše mnogo zelo dobrega vina.

Leta 1811 je bilo malo vina, pa izvrstno in sladko tako, da še boljšega najstarejši ljudje niso pomnili. Dalo se je dolgo vrsto let dobro shraniti. Kot starina se je prodajalo to vino bokal po 1 do 2 gl. srebra. Leta 1812 je bila trgateg obila, a vino je bilo slabo. Od leta 1813 do leta 1817 so bile sploh same slabe letine. Leta 1816 je bila huda lakota v naših krajih. Leta 1818 in 1819 je bilo malo vina, a dobro. Leta 1820 in 1821 je bilo zopet zelo hudo. Grozdja malo, a še tisto je bilo o Lukeževem trdo kot orehi. Poljskih pridelkov ni bilo nič. Leta 1822 so pridelali malo, pa izborna vino, leta 1823 pa je bila slaba trgateg. Leta 1824 je bilo mnogo zelo dobrega vina, potem pa vsa leta do 1830 je bilo vino nenavadno sladko, leta 1831,

1832 in 1833 pa so bile slabe letine glede vina, kakor tudi drugih pridelkov. Leto za letom je bilo slabše.

Prišlo je glasovito leto 1834. Po zimi 1833—34 ni bilo ne deža, ne snega, bila je tako gorka zima, da so ljudje po zimi bosi hodili okrog in imeli živino na pašnikih. Meseca januarja so že cvetele marelice in breskve. Meseca marca je že trsje poganjalo. Sredi aprila se je že grozdje pokazalo, majnika je cvetelo. Trgateg se je pričela že koncem avgusta in je trajala do konca novembra. Vročina je bila neznosna, suša nepopisna. Od spomladi do Velike gospojnice ni bilo kapljice dežja; večkrat se je napravilo k dežju, pa se je zopet vse razkadilo. Studenci in potoki so se popolnoma posušili. Mura in Drava sta bili tako plitvi, da je človek lahko oblečen suh prišel črez. Pomanjkanje vode je bilo strahovito. Žejo so trpeli ljudje in živina. Vsled suše se je tupatam drevje posušilo, gozdovi so se od vročine zažigali. Vse je bilo golo, ceste in travniki so bili enaki. Pomanjkanje krme in pašne je bilo veliko, cena je živini grozno padla, en funt govedine je stal tedaj le 4 krajcarje. Kmetje so morali skoraj vso živino poklati. Naslednja leta pa je postala živina zopet strašno draga.

Žita je leta 1834 vkljub suši precej prirastlo. Suša in vročina je zelo vplivala na trto; vina je prirastlo mnogo in izvrstnega. Bilo je sladko kot strd in se je dalo vžgati kot žganje. Držalo se pa v gorkih kletih ni dolgo. Ker je bilo premočno, spravilo je mnogo ljudi pod crudo. Še dandanes stari ljudje pripovedujejo z vidnim veseljem o sladkem vincu leta 1834.

Leta 1835 je bilo silno mnogo vina, a ni dobro dozorelo. Leta 1836 je dalo grozdje zopet izvrstno in mnogo vina.

Leta 1837 in 1838 je bila slaba letina. Leta 1839 je vladala zopet huda suša, prirastlo je obilo dobre vina, ki je bilo zelo sladko. Leta 1840 je bila srednja letina. V letih 1840, 1841, 1842 je pobila toča sko-

skali delavsko množico proti draginji in kmetu. Policija je bila pripravljena, a ni imela mnogo opravka, ker so se demonstracije vršile bolj mirno, kot na Dunaju. Enako je bilo v drugih avstrijskih mestih.

Nahujšana množica pa je skoraj povsod pozabila na draginjo in je le vpila po načinu francoskih in portugalskih prekucuhov proti vladi, cerkvenim in posvetnim oblastnikom.

Politični ogled.

— **Državni zbor** bo začel zopet dne 5. oktobra delovati. Prve dni se bo govorilo, kakor kažejo najnovejši dogodki, večinoma le o draginji. Zastopniki kmečkega prebivalstva bodo poskrbeli za to, da se ne bo govorilo samo o draginji mesa, ampak tudi o drugih draginjah. Nekateri stanovi si mislijo, da ima kmet pravico do stradanja. Zato zahtevajo vse mogoče uredbe, ki bi gotovo uničile kmetijski stan. Kmetje morajo stati na straži za pravice svojega stanu. Ne smejo se vrniti več časi, kakor so bili še pred 30 in 20 leti, ko je vsakdo smel odirati kmeta, kakor ga je hotel in umel.

Deželni zbor štajerski še do danes ni sklican na jesensko zasedanje. Mi vemo iz dobro poučenih krogov, da so naši poslanci zopet ponudili Nemcem roko v spravo, ako se dovolijo najpotrebnejše zahteve spodnještajerskega kmetijskega ljudstva, kakor so cestne, vodne, vinogradniške in druge zadeve. Ptujski „Štajero“ torej samo hujška, ako krivdo za nedelavnost štajerskega deželnega zbora zvrhača na slovenske poslance. Če se ne snide deželni zbor, krivi so tega samo Nemci, ki niti drobtinice nočejo privoliti spodnještajerskim Slovincem. Gotovo pa Slovenci niso zaradi tega v štajerski deželi, da bi le delali in stradali, mastili pa bi se naj drugi. Vse ima svoje meje.

— **Novi avstrijski vojni minister.** Cesar je imenoval generala Morica viteza pl. Auffenberga za vojnega ministra. General Auffenberg je bil dosedaj poveljnik 15. vojnega kora v Sarajevu; rojen je bil leta 1852 v Tropavi. Njegova žena je rodom Ljubljanka in govori dobro slovenski.

Avstrijsko uradništvo se v zahtevnem času hudo zavzema za povišanje svojih plač ter preti, da ne bo več delalo, ako se njegovim željam ne ugodijo. Srečni ljudje, ki lahko tako brezvestno govorijo. Ako bi kmet tako ravnal in vsled draginje ne hotel delati in plačevati davkov, bi državni uradniki gotovo ne upoštevali njegovih razmer, ampak ga rubili in nazadnje brez usmiljenja pognali iz hiše. Ko zahtevajo uradniki sedaj nove plače, pa nič ne povedo, kdo naj jih plača. Ali kmet, ali obrtnik? Ta dva stanova trpita gotovo mnogo več, nego avstrijski uradniški stanovi, in posebno v letošnji zimi jima preti beda in pomanjkanje. Zato je tudi izključeno, da bi se naj ugonobilo kmeta in obrtnika, samo da lahko živi uradnik. Treba se je ozirati na razmere vseh stanov in vsem zagotoviti vsakdanji kruh. To pa ne gre, da bi se naj kmečki in obrtniški stan v slavo in čast drugih stanov ubil.

— **Napad na ruskega ministrskega predsednika Stolipina.** V četrtek, dne 14. septembra je v gledališču v mestu Kiew na Ruskem pek odvetnik Bagraff ustrelil dvakrat na ministrskega predsednika Stolipina; krogla mu je obšla v trebuhu. V gledališču, kjer je v ponedeljek, 18. sept. ob 10. uri zvečer umrl. Morilec Stolipina je rodom juž. Na Ruskem so vseh nemirov večinoma krivi južje, ki se na šolah v Švici in drugih deželah navzamejo prekucuškega duha.

Svetovni mir je še vedno v nevarnosti, dokler se Francija in Nemčija ne sporazumeta radi Maroka, kjer se borita vsaka za svoj vpliv. Pogajanja napredujejo zelo počasi. Med tem pa so nastale v veliki politiki nove težave, ker hoče tudi Italija imeti v Tripo-

raj vse dele Spodnjega Štajerja, trta je obrodila drugače dobro. Od leta 1842 do leta 1846 se je pridelalo mnogo srednje-dobrega vina; v letu 1845 je bila zopet huda suša.

Leto 1847 je bilo slabše radi mokrote. Leto 1848 je poleg vojsk in vstaj prineslo tudi mnogo zelo dobrega vina; leta 1849 pa je bilo vino slabše.

Leta 1850 je bila strašna zima, kakršne še nihče ni pomnil. Pozeble so trte in dreve, da to leto ni bilo ne sadja ne vina. Tudi žita je zelo malo prirastlo. V letih od 1851 do 1860 je toča hudo klestila po Spodnjem Štajerskem. Vendar so bile posamezne vinske letine še dokaj ugodne.

Dne 27. junija 1861 je strašna toča uničila vinograde, sadje in polja med Središčem, Ormožem, Ljutomerom in Radgono. Vinski pridelek je bil za več let uničen.

Leta 1866 je dne 24. maja hud mraz uničil vinograde. Leta 1869 je že 18. oktobra zapadel visok sneg, nastopil je velik mraz, ki je ugonobil mnogo grozdja in poljskih pridelkov.

Od leta 1870 do leta 1880 so bile srednje vinske letine. V tem desetletju so se leto za leto ponavljale razne vremenske uime, ki so tudi vinogradom prizadiale mnogo škodo.

Od leta 1881 do leta 1885 so bile zaporedoma slabe vinske letine, vina je bilo le malo, pa še to kislo in slabo. Precej dobro vino je bilo leta 1885, odlej pa so bila vina do leta 1890 slabša, ali vsaj sred-

lisu več upliva. Pogajanja Nemčiji niso dala miru, tako, da se je sedaj tudi Italija zglasila s svojimi zahtevami na afrikanških tleh. Vse evropske države hočejo imeti kolikor mogoče moči ob Sredozemskem morju, za to pa so tudi hudo ljubosomne med seboj in bati se je ob najmanjših zamotljajih velikih vojsk.

Razne novice.

* Umrl je dne 19. septembra v ormoški bolnišnici č. g. Šimon Petek, kaplan v Majšpergu. Rajnemu se je vnela noga, napravil se mu je takozvani „šen“ v nogi, kar je povzročilo smrt. Pogreb se je vršil danes, v četrtek, ob 11. uri dopoldne. N. v m. p.!

* **Svobodomiselci** proti verskim vajam šolske mladine. Liberalci in svobodomiselci vseh narodov se zadnji čas strastno bore proti verskim vajam šolske mladine. Ni jim prav, da imamo v Avstriji postavo, ki določuje, da se morajo šolski otroci udeleževati šolskih sv. maš, da morajo iti k spovedi in obhajilu, tudi jim ni všeč, da morajo opravljati otroci skupno molitev pred in po pouku. Svobodomiselci dobro vedo, da če se mladina v rani mladosti ne bo navajala k poštenemu življenju, bodo jo tem lažje nasprotniki krščanstva vjeli v svoje mreže. Proti nameri društva „Svobodna šola“, ki hoče doseči omejitev verskih vaj šolskih otrok, morajo krščanski starši nastopiti z vso resnostjo.

* Čast vsake hiše je dober katoliški list. Kaka razlika med hišo, kjer so udomačeni „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Naš Dom“ ali drugi, v katoliško-slovenskem duhu pisani listi, in pa med ono, kjer se prebirajo nemškutarski in liberalni listi! Tukaj vzorčevanje na podlagi katoliških načel, tam pa nemir, prekljanje in surovost. Vrednost dobrega berila, poštenih listov je neprecenljiva. Zatorej pa, katera hiša hoče veljati za pošteno, naj si naroči „Slovenskega Gospodarja“ ali druge naše liste. Tista kronca, ki se plača četrtletno za naročnino, pač nobenega ne bo ugonobila. Posebno pa zahtevamo od onih, ki imajo radi naše novice, to so gostilničarji, trgovci in obrtniki, da si naročijo naš list. Naj velja pravilo: V vsako pošteno slovensko hišo „Slovenskega Gospodarja“!

* **Koroški Slovenci** so imeli svojo politično organizacijo osredotočeno v „Katoliško-političnem in gospodarskem društvu za Slovence na Koroškem“. Društvo je pred letošnjim ljudskim štetjem v posameznih krajih izvrševalo lastno ljudsko štetje, da se dožene zanesljivo število Slovencev. Dasiravno se je tako zasebno ljudsko štetje izvrševalo nemoteno tudi po drugih deželah, vendar je koroški deželni predsednik baron Hein društvo dne 8. januarja t. l. razpustil. Voditelj koroških Slovencev, dr. Brejce, je vložil proti nepostavnemu razpustu društva ugovor. Notranje ministrstvo je ugovoru ugodilo in je te dni razveljavilo odlok deželne vlade. S tem je koroškim Slovincem, ki se imajo boriti s še bolj drznimi nasprotniki kot štajerski Slovenci, dano lepo zadoščenje. V kratkem se bo vršil občni zbor društva, da se zopetno društveno delovanje pospeši. Koroškim bratom k lepi zmagi iskreno čestitamo!

* **Orlovski organizacija** na Štajerskem se vedno lepše razvija. Novi odseki se ustanavljajo nedeljo za nedeljo. Razveselila nas je ustanovitev Orla v Ptuj, kjer je bila ta organizacija za naše mladeniče res nujno potrebna. Pretečeno nedeljo pa se je ustanovil zopet nov telovadni odsek v Središču, in to v kraju, kjer se štejejo liberalci za popolne samopašne gospodarje. Letošnje jesen se bo ustanovilo še več novih odsekov na Dravskem polju in drugod. Orli so se pri našem ljudstvu res zelo priljubili s svojimi lepimi nastopi. Rodoljubi, naznanite nam, kje bi še kazalo ustanoviti Orla.

* **Kako liberalci** sramotijo naše mladeniče. Naši fantje še niso pozabili, kako so prijatelji slovenskega liberalnega učiteljstva sramotili nje s psovko: „Slovenski fantje so posvinjili šentjursko kmetijsko šolo“. Vsi organizirani spodnještajerski fantje so se

nje vrste. Pojavila se je vsako leto bolj močno strupena rosa ali peronospora.

Leta 1890 je prirastlo zopet nenavadno dobro vino. Tudi to leto je suša hudo pritislila, primanjkovalo je krme in drugih pridelkov.

Vina med leti 1890 do 1900 so bila zopet srednje vrste, eno leto slabše, drugo zopet boljše. Dobro in mnogo vinske kapljice je prirastlo, kakor znano, tudi leta 1900.

Toliko površno o vinskih letinah v pretečenih dveh stoletjih. V marsikateri stari kmečki hiši imajo še zapiske vinskih letin za več desetletij nazaj. Zanimivo bi bilo, ako bi se taki zapiski objavili. V naših vinorodnih krajih ljudstvo zelo zanimajo poročila o vinskih letinah pretečene dobe.

V vinorodnih krajih velja pravilo, da se vinske letine za vsakih 100 let ponavljajo. Ker je leta 1811 zraslo izvrstno vino, ki je slovelo še do konca devetnajstega stoletja vsled svoje sladkosti in moči, pričakujejo naši vinorejci, da bo tudi letošnja kapljica enaka oni pred 100 leti. Vedno lepovreme, suša in toplo jesensko sonce utegne te naše slovenskih vinorejcev uresničiti.

Skoraj bomo zapeli:

Konjički škrebajo,
Ker vož'jo težko,
Ker vince peljajo,
K'je močno, sladko!

tedaj vzdignili proti temu sramotanju. Tudi še ni pozabljeno, da se šentjurski nadliberalec Drofenik na znanem gospodarskem shodu v Poljčanah ni ravno prikupljivo izrazil o slovenski mladini, očitno radi tega, ker je naša mladina zavrgla med staro šaro nazadnjaški liberalni evangelij. Po naši, nad vse lepo uspeši petrovski slavnosti pa pride „Slov. Narod“ in si predrzne o naših vrlih kmečkih in delavskih mladeničih zapisati med drugim sledeče sramotilne besede: „Tako pa staviti pošvedrane hribovske fantaline in napol pohabljen bogomolce z našimi izvežbanimi in discipliniranimi Sokoli v isto vrsto...“ Tako nizkotno piše o naših slov. kmečkih in delavskih mladeničih glasilo slovenskih liberalcev, „Slov. Narod“, dne 14. septembra. Fantje slovenski! Na ta napad izdajalskih liberalcev je treba pošteno odgovoriti z ustanovitvijo novih telovadnih odsekov v vseh večjih krajih Slovenskega Štajerja, da bo jeza liberalnih mazačev še večja. Povemo pa liberalcem, da naj iščejo „pošvedrane in pohabljen fantaline“ med vrstami liberalnih sokoličev. Naši mladeniči so korenjaki, to so že neštokrat pokazali.

* **Zahtevajte** povsod naše vžigalice! Zadnji čas se opaža, da liberalni komiji na mnogih krajih našim ljudem nočejo prodajati naših vžigalic ter da kratkotalo pravijo, da „so pošle“ itd. Naše somišljenice in naši somišljeniki naj vedno v vseh trgovinah in trafikah odločno zahtevajo naše vžigalice „v korist obmejnim Slovincem“. Kjer jih še ni, jih takoj vpeljite! Liberalnim komijem, ki prikrivajo naše vžigalice, pa pojasnite stališče. Zahtevajte povsod od trgovcev, da takoj naroče vžigalice pri tvrdki C. Menardi v Ljubljani!

* **Za Slov. Stražo** je nabral g. Anton Krepek 1290 znamk. Hvala lepa!

Rojaki, ki prihajate v Gradec, zapomnite si hišo v Prokopigasse šte. 12, blizu glavnega trga, kjer se nahaja slov. izobraževalno društvo „Kres“; društvo sv. Marte za brezposelne služkinje in edina naša domača gostilna „Zum Andreas Hofer“.

* **Nemški Šulferaja** bo imel letošnji občni zbor v nedeljo, dne 1. oktobra v mesto Toplice-Schönau na Češkem.

* **Podraženje** sladkorja. Letos se je sladkor neprimerno podražil. Odkod to? Pravijo, da je napravila suša pri sladkorni pesi ogromno škodo. A povdarjati moramo, da sladkor, ki je sedaj v prometu, še ni izdelan iz letošnje sladkorne pese. Tovarnarji in prekupevalci sladkorja so kar tako zvišali ceno sladkorju. Zanimivo je, da je naš avstrijski sladkor n. pr. na Angleškem več kot polovico ceneji. Tam stane kg sladkorja 40 vin., v Berlinu 53 vin. Na Angleškem rabijo sladkor celo pri pitju prašičev. Da moramo v Avstriji sladkor tako drago plačevati, je pripisovati v prvi vrsti dejstvu, da je na sladkor velik davek; od kg se plača 38 vin. davka. Največ pa je kriv podraženju sladkorja takozvani sladkorni kartel, to je organizacija sladkornih tovarnarjev, ki povzdignejo cene, kakor se jim pač zljubi. Čudo, da še socialni demokratje in liberalci sladkorno draginjo ne pripisujejo kmetu.

* **Podraženje piva.** Na Dunaju so se zbrali ta deden avstrijski pivovarnarji in so določili, da se pivo podraži s 1. januarjem 1912. Zvišanje bo znašalo, kakor smo poročali, 2 kroni pri 100 litrih piva.

* **Kontrolnih zborov** dosluženi vojakov tudi letos ne bo, tako je odredilo vojno ministrstvo.

Slov. kršč.-soc. zveza.

V nedeljo, dne 17. septembra se je vršil v Ljubljani občni zbor osrednje S. K. S. Z. Ob 9. uri dopoldne se je najprvo izvršilo blagoslovljenje Ljudskega doma; blagoslovil ga je vlč. g. kanonik Šiška. Po blagoslovljenju se je začel občni zbor, predsedoval mu je prof. Jarc. Zastopniki pokrajinskih zvez so nato poročali o delovanju zvez.

O štajerski S. K. S. Z. je poročal gospod dr. H o h n j e c:

S. K. S. Z. za Štajersko ima sedaj pod svojim okriljem 139 članic, proti 120 lanskega društvenega leta, na novo je torej pristopilo 19 članic.

97 društev je poslalo poročilo o obnem zboru. Udnino za pretečeno leto je še na dolgu 30 članic. V pretečenem društvenem letu je bilo 10 odborovih sej in eden občni zbor.

Centralna knjižnica ima sedaj 317 izposojevalcev knjig; izposodilo se je v društvenem letu 2950 knjig. Na novo smo kupili 27 knjig različne vsebine. Darovalo se nam je 850 knjig, različne vsebine, večinoma pa Mohorjevih knjig, nekaj pa tudi maternih; prirastlo je torej centralni knjižnici 877 knjig, tako da sedaj šteje centralna knjižnica 6827 knjig.

Nastopili so kot govorniki: vlč. gospod dr. Hohnjec 50krat, vlč. gospod dr. Korošec 45krat, gospod Žebot 50krat, gospod Kemperle 33krat, gosp. dr. Leskovar 24krat, vlč. gospod dr. Kovačič 9krat, gospod Pušenjak 22krat, vlč. gospod dr. Medved 3krat.

Letošnjo zimo smo priredili dva socialna tečaja in sicer za obmejne Slovence v St. Ilju v Slovenskih goricah in v Konjicah. Oba izborna iztekla, dobra udeležba, zanimanje veliko.

S. K. S. Z. za Štajersko je priredila letos dva romarska vlaka pod vodstvom vlč. gospoda profesorja dr. Jerovškega na Trsat.

Mladeniških in dekliških zvez je po 50. Telovadnih odsekov. Orlov je sedaj na slov. Štajerskem 14.

Na občnem zboru dne 6. aprila 1911 je bil izvoljen stari odbor in sicer: dr. Anton Korosec, predsednik; dr. J. Hohnjec, podpredsednik; dr. Franc Kovačič, dr. Karol Verstovšek, dr. Anton Jerovšek, župnik Evald Vračko, Ivan Kociper, dr. Fr. Lukman, Franc Žebot, Franc Gomilšek, odborniki; Vinco Zolgar, blagajnik; dr. Anton Medved, Ivan Gorišek, Franc Spindler, Vlado Pušenjak, namestniki; Alojzij Haubenreich, Anton Tkavec, računsko pregledovalca.

S. K. S. Z. plačuje naročnino za revne obmejne Slovence za 135 izvodov „Slovenskega Gospodarja“ in za 10 izvodov „Našega Doma.“

S. K. S. Z. je poslala lansko leto in letos veliko število knjig in sicer: na Remšnik 150, Gornjo Radgono za Prekmurce čez 200, v Apače 100, Kamnico čez 100, v Marence čez 250.

Pisem se je rešilo čez 300.

Odborove seje se vrše vsak prvi četrtek v mesecu.

Znakov dekliških se je prodalo okrog 1000. Okrog 1000 jih je še v zalogi. Dekleta, sezite po njih!

O delovanju Zveze Orlov je poročal dr. Pogačnik. Na novo se je ustanovilo pretečeno društveno leto 21 odsekov, skupno jih je sedaj 147.

Poročali so še: profesor Robida o odsekih za predstave, g. Vovko o „Bogomili“, g. dr. Mantuani o zbirki zgodovinskih in naravoslovnih predmetov, gospod Svetek o pevskih društvih, g. Jež o Slov. Straži in dr. Zaje o Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Zanimanje je vzbudilo pismo odsotnega predsednika S. K. S. Z., ki se je prečitalo. Dr. Krek piše: S. K. S. Z. se bo preosnovala. Ustanovi se v Ljubljani posebno društvo. Zveza bo potem samo središče naših društev, zato ji je treba novega življenja. Vršiti se morajo vsako leto socialni tečaji, društveno življenje se naj počivi s posebnimi letaki, ki bi razpravljali za ljudstvo vsa važna vprašanja, ki so na dnevnem redu. To bi bilo nekaj novega, a bi prineslo mnogo uspeha. Odbori naših društev se naj preosnujejo, imeti moramo okrožja in zaupnike, ki naj izvršujejo agitatorično delo naših društev. Urediti se mora tudi denarna stran društev. V te svrhe predlaga dr. Krek izvolitev posebnega odbora, ki naj vso zadevo premisli. Treba se je v naših društvih tudi več baviti z agrarnimi, to je kmečko-političnimi vprašanji. On je pripravljen spisati II. izdajo knjige „Socializem“ in „Črni bukev kmečkega stanu“. Pismo in predlogi dr. Kreka so se vzeli z navdušenjem na znanje.

Nato je zaključil predsednik občni zbor, ki je dal zopet novih misli za uspešno ljudsko izobraževalno delo. Naša misel je misel napredka. Živeli vsi, ki se tega zavedajo, živeli tisti, ki hočejo na delo, da se izpopolnimo. Bog blagoslovi naše delo!

Mariborski okraj.

m Mariborski okrajni zastop. V soboto, dne 16. septembra je mariborski okrajni zastop izvolil za načelnika mariborskega župana dr. Schmidererja, za podnačelnika pa zopet meščana dr. Kornfelda. Kje so bili tisti „kmetje“, ki so dne 14. in 19. avgusta agitirali med lahkovernimi volilci, da bo za podnačelnika izvoljen kmet. Ali smatrajo menda dr. Kornfelda za kmeta, ali sta dr. Krenn in Kamerer kmeta? V skupini kmečkih občin je bil za okrajnega odbornika izvoljen znani Dominik Peklar iz Št. Jakoba v Slov. gor. Ta izvolitev se sme smatrati kot zahvala mariborskih meščanov Peklarju, ki je edini pripomogel, da nima slovenski kmet 18 ali vsaj 9 zastopnikov v tem važnem zastopu.

m Maribor. Pri volitvi volilnih mož za pridobinsko komisijo za mariborski sodni okraj, ki se je vršila dne 11. septembra, so zmagali v IV. in III. razredu kandidati, ki jih je postavil slovenski volilni odbor. Vse volilne može prosimo, da vsaj do 25. septembra pošljejo legitimacije in podpisane glasovnice slovenskemu volilnemu odboru v Mariboru v tiskarno sv. Cirila. Volitev komisije se vrši že dne 27. septembra.

m Mariborska okolica. Bivšemu kandidatu Franceljnu se nočejo več klanjati njegovi bivši prijatelji. V nedeljo, dne 17. septembra je imela kmetijska podružnica za Maribor in okolico zborovanje v gostilni „Zur Stadt Wien“. Francelj je predlagal za načelnika podružnice nadučitelja Seidlerja iz Poberža, a je s svojim predlogom pogorel. Izvoljen je bil prejšnji načelnik Pfeffer. Girstmayr je izzval nazadnje s svojim besedičenjem razpor med zborovalci. In takega človeka nam je „Štajerc“ pri zadnjih državnozbornih volitvah priporočal za poslanca.

m Maribor. Südmarkina podružnica bo priredila letošnjo zimo tečaj za priučenje slovenščine za tiste Nemce, ki bi radi jedli slovenski kruh. Za ta tečaj žrtvuje Südmarka letno 200 K. Nemci spoznavajo, da se slovensko ljudstvo vedno bolj zaveda svoje narodnosti in zahteva od tistih, katerim nosi svoj denar, da govorijo slovenski. Zviti so res naši narodni nasprotniki. Sovražijo nas in našo govorico, a naš denar jim pa diši, zato se sedaj učijo slovenščine.

m Št. Jakob v Slov. gor. Nismo se dudili, ko smo izvedeli, da so mariborski meščani pomagali Dominiku Peklarju, da je bil izvoljen za okrajnega odbornika. To so bili voditelji posilinemške meščanske stranke dolžni Dominiku, ker jim je on pomagal do zmagane proti Dominikim kmetom. To mesto Peklarju pač ne bo posebej v čast, ker je izvoljen od nasprotnikov slovenskega kmečkega ljudstva. Videli bo-

mo, če se bodo odslej zidale iz Št. Jakoba na vse štiri strani lepe, bele ceste. Če imajo mariborski meščani Peklarja res tako radi, mu bodo pomagali, da se bo zidala cesta k M. Snežni, Šomart in Poličko vas. Pa ta reč je zelo dvomljiva.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Tisti gospod pri Sv. Trojici, ki velja za bogataša in je brez vse potrebe kupil Schützovo vilo, menda vendar ni tako bogat. Izprosjačiti si je moral pri Südmarki tisočak, da je sploh mogel kupiti vilo. Kje je torej tisto doždevno bogastvo? O tem je znano po celom okraju, da beračijo posilinemci pri Südmarki. Torej gre pot teh posilinemcev vseeno že navzdol! Le še naprej tako, gospodje. Mi vam bomo že tudi malo pomagali po klanecu dol.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Nekateri naši posilinemci se zgrašajo nad tem, da Slovenci nočemo obiskovati gostiln, kjer prirejajo nemške bale in razobešajo frankfurtske zastave. Mi vemo, da na teh veselicah prepevajo „Die Wacht am Rhein“, hajlajo in izzivajo Slovence, sramotijo slovensko narodnost, opravljajo Slovence in jih zapeljujejo k narodnemu odpadništvu. Če smo vam v nedeljo tako zoperni, da nas podite z nemškimi cunjami od hiše, potem nas bržkone tudi v delavnik ne rabite. V Slovenskih goricah je Slovenec doma.

m Hoče. V nedeljo, dne 17. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku g. Pavla Glazerja, gostilničarja in posestnika iz Reke. Rajni je bil brat g. dr. Karola Glazerja. Kako je bil priljubljen, je pokazala velika množica, ki se je pogreba udeležila. Zapuščeni rodbini in vsem sorodnikom naše sožalje. N. v. m. p.!

m Slov. Bistrica. Gospodarski shod kmetov slovenjebistriškega okraja, ki se je vršil v nedeljo, dne 17. septembra popoldne v hotelu „Avstrija“, se je zelo lepo obnesel. Prišli so kmetje iz vseh župnij cellega okraja. Shodu je predsedoval deželni poslanec g. Peter Novak. Prvi je govoril nadrevizor Pušenjak o nakupu živine iz Češkega. Kmetje so se po govoru pridno oglašali k besedi in želeli pojasnila. Odgovarjali so gg. Pušenjak ter poslance Pišek in Novak. Fr. Žebot iz Maribora je govoril o skupni prodaji živine in pomenu Osrednje zadruge, dr. Leskovar pa o raznih davkih v Avstriji. Drž. in dež. poslanec Pišek je očrtal zbranim sedanji politični položaj in se je dotaknil tudi zahtev, pod katerimi bi pripustili slovenski poslanci zopetno delovanje deželnega zbora. Deželni poslanec Novak je govoril o krivicah, ki se goče spodnještajerskim Slovincem, posebno v gospodarskem oziru. Kmetje so z zanimanjem poslušali govornike in izrazili želje, da bi se takazborovanja večkrat prirejala.

m Makole. V občini Štatenberg so bile dne 13. septembra volitve novega odbora. Slovenska kmečka zveza se jih je udeležila v vseh treh razredih. V 3. razredu je nastopila prvič in dosegla znatno število glasov. Jasno je, da posilinemci prihodnjič niti tega razreda ne bodo mogli več rešiti. Nazadovanje posilinemške stranke je očitno: v 2. in 1. razredu se volitev niso več udeležili, dočim so imeli dosežaj v 2. razredu celo enega odbornika. Zato se nam zdi nerazumljivo, zakaj se trgovec in gostilničar Juršič tako izpostavlja za propadajočo štajercijansko stranko. Ali misli, da bo to njegovi trgovini in krčmi koristilo? V 2. razredu je prišlo do nekake osebnega nasprotstva, kar upamo, da se drugokrat ne bo več zgodilo. Drugo, kar moramo grajati, je nepotrebno nasprotje med kmeti na Ložnici in v Stranskih Makolah. Tudi to ni prav. Vsaki kraj naj ima primerno število odbornikov. Mi vidimo izboljšanje težkega kmečkega stanu v združevanju, ne pa v medsebojnem nasprotovanju. Ta prepričljivi našo odprano silo proti posilinemcem in odvrača pozornost od drugih važnih občinskih nalog. Edino pametno volilno geslo se nam zdi: Volite najboljše slovenske može po celi občini in zlata vredna edinstvo naj preveva vrste naših mož.

m Sv. Magdalena. Zadnjo nedeljo v mesecu, t. j. 24. septembra ima D. Z. svojo redno mesečno sejo in predavanje. Kakor čujemo nastopilo bo že tudi več deklet. Vse družtenice, pa tudi druga dekleta, ki še niso v D. Z. pa želijo spoznati njeno delovanje, so povabljeni k predavanju, ki se vrši po večernicah v društveni sobi.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Kmet. podružnica pri Sv. Jurju v Slov. gor. priredi dne 1. oktobra t. l. gospodarsko poučen shod, po rani službi božji v gostilni g. Fr. Krajnc. Prodaval bo g. J. Belle, ravnatelj slov. kmet. šole v Št. Jurju ob juž. žel. Ob tej priliki se bodo sprejemala tudi naročila za umetni gnoj za jesensko gnojenje. Jurjevčani pa tudi drugi, pridite v obilnem številu na shod.

m Hoče. Mladeniška zveza ima v nedeljo, dne 24. sept. po večernicah poučno zborovanje. Na dnevnem redu so govori, deklamacije in petje. Ker je enem bo izvanredni občni zbor in volitev dveh novih odbornikov. Fantje pridite.

m Slivnica pri Mariboru. Naša mladeniška zveza priredi v nedeljo dne 24. sept. odhodnico svojim tovarišem vojaškim novincem, s sledečim vsporedom: Govor za slovo, šaloigra: „Poštna skrivnost“ in petje. Ker je čisti dobiček namenjen slov. Straži, ste vsi zavedni Slovenci in prijatelji našega odra uljudno povabljeni. Pričakujemo tudi naše vrle sosede iz Hoč in Frama. Torej v nedeljo na svidenje v Slivnici!

m Poljčane. Slov. Kat. izobraževalno društvo v Poljčanah priredi cesarsko slavnost dne 24. septembra v prostorih tamošnje ljudske šole. Vpored: 1. Rožmarin. 2. Kmečko dekle. Oboje poje poljčanski mešan zbor. 3. Slavnostni govor. 4. Cesarika pesem. Poje vsi navzoči. 5. Krčmar pri „Zvitem rogu“. Igrajo mladenci izobraževalnega društva. 6. Svojeeglava Minka. Igrajo dekleta izobraževalnega društva. 7. Kmet — Herod. Igrajo mladenci izobraževalnega društva. 8. Pri prosti zabavi, ki se vrši v gostilni g. M. Svetlin: deklamacije, govorki, petje in godba. Začetek takoj po večernicah. Med odmori svira makolska narodna godba. Vstopnina 60 vin. Stojšica 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. V ponedeljek, dne 18. septembra so ptujski mestni očetje izvolili zopet peka Orniga za župana; za podžupana pa je bil izvoljen Steudte. Navadno se je vršila po županski volitvi bakljača z god-

bo po mestu, kar pa je tokrat izostalo. Znamenje, da niso vsi Ptujčani veseli Ornigove izvolitve.

p Ptujске novice. Krčevinsko Bralno društvo priredi v nedeljo, 24. sept. v prostorih Nar. Doma na Ptuj ljudsko veselico z gledališko igro „Domen“, petjem, govori, šaljivo pošto itd. Vsak, komur je za pošteno razvedrilo, pridi, posebno pa še vabimo odhajajoče vojake-novince. Začetek ob 3. uri popoldne. — Draginja. Dasiravno so v zadnjem času cene za svinje silno padle, so mesarji meso še podražili! Kdo torej dela draginjo? Sedaj je pač jasno, da židje in njih trabanije; nešteti priprekupe izrabljajo vedno in povsod nesrečo poljedelca! — Mestne šole so začele pouk dne 18. septembra.

p Cirkovce. Umrli je dne 5. t. m. Marjeta Čelan, p. d. stara Mesarečka. Bila je svoje dni dolgoletna cerkvena pevka in pozneje dobra, vzgledna mati in gospodinja. Sveti naj ji večna luč!

p Iz ormoškega okraja. Obmejnimi občinami ptujskega političnega okraja v prevdarek in premislek. Kot večletni župan ene obmejnih občin gori omenjenega okraja opažam zelo neprirodno zvezo obmejnih občin ptujskega političnega okraja z osrednjem političnih oblasti in pri tem zadenem na vprašanje, kako velika olajšava bi bila v tem oziru, ako bi se te obmejne občine priklopile k ljutomerskemu okrajnemu glavarstvu; k temu navajam nekaj važnih razlogov: I. Občine, ki mejijo na ljutomersko okrajno glavarstvo, so od ormoške železniške postaje oddaljene približno dve uri in od tod še celih 22 km od Ptuja, nasprotno pa od Ljutomerja le kakih 5 do 6 km, kar pomeni po domače povedano, da občinski predstojnik kako nujno zadevo, in teh je vedno dovolj, že lahko v Ljutomeru uredi, ko še drugače komaj pride v Ormož na postajo in od tam še 22 km z vlakom v Ptuj. Pri tem se ne trpi le mnogo na denarnih izdatkih, ampak tudi na časovni izgubi, in bi bila torej naravnost velikanskega gospodarskega pomena gori predlagana priklopitev občin k ljutomerskemu okrajnemu glavarstvu. II. Obmejne občine ptujskega političnega okraja so v svojem gibanju in prometu veliko bolj priročne Ljutomeru kot Ptuj. Pri tej točki se mi zdi vredno omeniti, da so občinski predstojniki večinoma navadni kmetje, ki morajo mnogo, oziroma vse posle, ustmeno opravljati, kar bi za prvo točko omenjena velikanska razdalja od Ptuja bila za nje velika ugodnost, ako bi te posle opravljali v Ljutomeru. III. Predlog sam podpira obenem že tudi dejstvo, da je že en del teh občin vsolan v ljutomerski okraj in da tudi iz nevšolanih občin v Ljutomer, obiskujejo radi priročnosti šolo v Ljutomeru. Za danes ostanemo samo pri gornjih vrsticah, ki sem jih napisal z namenom, da izvedo to misel drugi merodajni može v obmejnih občinah (v pošteved pridejo pred vsem Žerovinci, Hermanci, Veličane ali tudi Kog). H koncu še opomnim, da so o stvari obveščeni naši državni in deželni poslanci, ki so obljubili, naše stremljenje podpirati, ako bi bile posamezne točke v tem edine. Naj bi se tedaj merodajni može oglašili v časopisju, se sklical sestanek zaupnikov iz prizadetih občin in tako spravili stvar do končnega sklepa. — Župan.

p Ormož. Dne 14. septembra je izbruhnil požar v bližnji hrvatski vasi Virje. Ker so bile hiše krite vse s slamo, se je ogenj naglo razširil. Do tal je pogorelo 20 poslopij z vsemi premičninami, živem in krmo. Škoda je ogromna.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Nedeljski shod je krasno uspel ob velikanski udeležbi. G. poslanec Brenčič otvoril zborovanje, pozdravi zbrane može in predlaga predsednikom g. Rižnarija, župana v Savcih. Predsednik pozdravi zborovalce in da besedo poslancu Brenčiču, ki se zahvali za toliko udeležbo in obenem za zaupanje pri volitvah. Nato poroča o svojem delovanju v državnem zboru, kaj je storil za svoje volilce in kaj bo še storil, kar so vzeli volilci z veseljem na znanje. In h koncu jih je pozival, naj se oglase k besedi, če ima kateri kakšno željo. Oglašilo se jih je več. Gospod poslanec je dal takoj pojasnila. Nato se je sklenilo sledeče: Volilci pri Sv. Tomažu zahtevajo odpis davka radi suše. Poslancu se je izreklo popolno zaupanje, kakor tudi vsem drugim poslancem Slovenskega kluba. Nato se zahvali predsednik govorniku za tako poučna izvajanja in zaključil lepo zborovanje.

p Žerovinci. Lepo število zavežnih mož, gotovo nad 150, je prišlo v nedeljo, dne 17. t. m. k Pihlarju, da slišijo svojega poslance Mihaela Brenčiča, ki je v enournem govoru poročal o državnem zboru, o svojem delovanju in o delu drugih naših poslancev. Volilci so bili zadovoljni z njegovim poročilom in delovanjem ter so mu izrekli svoje popolno zaupanje. Na stavljen vprašanja je g. poslanec točno odgovarjal. Ljudstvo vedno bolj uvideva, da zanj nimajo srca razni liberalni gospodje, ki se tuintam malo nasmehejo kmetu, ampak Slovenska kmečka zveza. Ploja nismo videli v našem kraju več kakor enkrat, ko se je zaklenil pred nami; naš poslanec pa je bil v nedeljo že drugič med nami! Tako je prav! Voditelji naši, med ljudstvo!

p Središče. Pri nas se je v nedeljo ustanovil nov telovadni odsek Orel. Kakor v Ptuj, tako je tudi pri nas Orel nujno potreben, da organizira naše vrle mladence in jih vzgoji za navdušene kršćansko-narodne može. Da se je ustanovil središki Orel, gre zasluga mariborskemu odseku. Natančneje poročamo prihodnjič. Na zdar!

p Zetale pri Rogatcu. Tukaj so si ustanovili vinogradniki začasno posredovalnico za prodajo letošnjega vina. Že pred desetletji so hodili v žetalsko župnijo vinski kupeci iz Kranjskega, iz Savinjske do-

line in iz nemškega Stajerja; vsled trne uši pa je bila ta kupčija pretrgana. Ker so sedaj gorice vse prenovljene in bo letos naprodaj čez 1000 polovnjakov, ali čez 3000 hektolitrov izvrstne kapljice, imamo upanje, da bodo stari in novi kupci začeli zopet prihajati v naše kraje. Od Ptujja je z vozom 2 uri, od rogaške postaje pa 1 uro. Čeravno raste v Zetalah izvrstno vino, bodo cene zmernejše kakor v Slovenskih in Ljutomerskih goricah in v Zavrču. Iz prijaznosti posreduje med vinogradniki in kupci g. Jožef Krajnc, kaplan v Zetalah.

Ptuj. Vabilo na veliko ljudsko veselico katero priredi Krčevinsko bralno društvo v nedeljo dne 24. sept. ob 3. uri popoldne v dvorani Narodnega doma v Ptujju. Vspored: 1. Razne pevske točke. 2. Pozdravni govor. 3. Velika narodna igra „Domen“ s petjem v petih dejanjih. 4. V spodnjih prostorih prosta zabava z raznimi govori S. K. S. Z., šaljivo pošto, petjem itd. Ker je čisti dobiček namenjen za razširjanje društvene knjižnice, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Pri Veliki Nedelji bo dne 8. oktobra shod deklških zvez oz. Marijinih družb za vso velikonedeljsko dekanijo. Podrobni vspeled se objavi prihodnjič. Agitirajte za obilno udeležbo.

Ormož. Zahvala. Povodom sklepa šolskega leta se je priredila na slovenski ormoški okoliški šoli dne 27. avg. šolska veselica. Ob tej priliki so bili vsi učenci in stariši učencev primerno pogoščeni. Hvala gre slav. ormoški čitalnici, ki je za pogoščenje darovala 120 K. Nadalje se podpisano šolsko vodstvo zahvaljuje p. n. ormoškemu gospodu in gospodini, ki so prispevali z darovi. Hvala tudi g. zinku, da je prepustil svoj krasen gaj, godbi hardeške požarne brambce, vsem gospodem in gospodičam, ki so pogoščenje izvršile, učiteljstvu za sodelovanje in sploh vsem, ki so si stekli za imenovano šolsko veselico kakih zaslug. Šolsko vodstvo Ormož-okolica, 18. sept. 1911. Jos. Rajšp, šolski vodja.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste Straža in Slov. Gosp.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Če bi kateri prejemniki mojih knjig bili pozabili, dovoljujem se jih opozoriti na tozadevno položnico. — P. Skuhala.

I Ljutomer. Dne 14. septembra je začel goreti gozd v Cezanjevcih. Bati se je bilo, da bo radi vetra in ker je vse suho, se razširil ogenj dalje. Vendar so prihiteli ljudje in ognjegaseci požar ugasili. Pogorelo je en oral gozda, ki je last Franca Stanjko in dr. Rožiča.

I Veržej. Hm, hm, kako se pač svet obrača. Naš g. učitelj pa so postali velik prijatelj „nemščine“. Celih osem tednov so nosili v Mariboru vojaško suknjo, pa so slovenščino malo pozabili. Po Veržeju se radi sprehajajo z bolj na nemško stran obrnjenimi gospodi in gospodičami. Kaj bo pa sedaj, ko so ti odšli? G. učitelj, sedaj boste zopet morali z nami „Verženci“ občeovati, upajmo, da se boste že zopet privadili. — Verženski skunkač.

I Iz Radincec se nam piše: Z začudenjem smo izvedeli, da se je tudi naš okrožni zdravnik dr. Höhn dal voliti v gornjeradgonski okrajni odbor in se je tako pokoril povelju dr. Kamnikerja, kateri hoče naš okraj ne le samo versko in narodno, ampak tudi gospodarsko zasužnjiti. Dobro je, da se poznamo!

I Gor. Radgona. Dr. Kamniker, častni občan trga Gornja Radgona, on, ki v okraju ne plačuje niti vinarja davka, temveč na račun okraja pobira mastne dohodke, hoče zavijeti svoj nemško-nacionalni bič nad slovenskim, kmečkim ljudstvom gornjeradgonskega okraja in mu odvzeti njegove najdražje svetinje. Vsled tega je nastalo v okraju velikansko razburjenje in upamo, da bo imelo isto za našo stvar najboljše posledice!

I Gornjeradgonski okr. odbor sestavili so si naši Nemci in posilincev tako-le: Za načelnika so volili 69letnega, „delaželjnega“, „vsestransko priljubljenega“ znanega Fr. Wratschkota, njegovim namestnikom pa solastnika Rotenthurma, graščaka Oto Zorzinija. Ostali odbor pa so sestavili iz teh-le „kmetov“: Izdelovatelj šampanjca in znani priseljenec Berthold Bouvier, oskrbnik grof Trautmannsdorfovih posestev, Vinzenz Steinbrenner, zdravnik dr. Höhn iz Radincec in Alojz Koller iz Hrastja. Zadnji je pač bolj „miren“ mož. Iz kmečke skupine so volili v odsotnosti naših kmečkih zastopnikov Janeza Žižek iz Negove, ki pa je že pred volitvijo podal podpisano izjavo, da izvolitve ne sprejme. Tako „odlično“ sestavljen odbor bo našel primeren odmev po celem gornjeradgonskem okraju. Gotovi ljudje pa si naj zapomnijo, da so Wratschkovi časi prešli in da se bodo imeli bojevati z zavednim slovenskim kmečkim ljudstvom! Zatrli niste speh, ne boste nas bedelihi!

I Radgona. Dasiravno smo prekmurški Sloveni zelo odrezani od bratov, ki prebivajo onstran Mure, vendar se tudi mi čvrsto gibljemo. Lansko leto ustanovljeno Izobraževalno društvo za Prekmurce dokaj živahno deluje; posebno častno pa moram omeniti našo Dekliško zvezo, ki ima združenih pod svojim okriljem veliko število zavednih deklet iz vseh prekmurških vasi. Imamo že precej knjig in časnikov na razpolago, vendar še vedno premalo. Obračamo se do bratov v sredini Slovenije s prošnjo, da pošljejo Izobraževalnemu društvu v Dedoncih, p. Radgona, kaj knjig in časnikov. Nasprotniki tudi močno širijo slabo berilo med nas. V Potrni se je naselil kar nekaj agent, ki brezplačno deli med čtivaželjno ljudstvo „Stajerca“ in nemške knjige s slikami. Mi hočemo živeti, a prosimo vas pomoči.

Kmet. podružnica pri Sv. Jurju ob Ščavnici priredi v nedeljo 24. sept. v jutranjih šoli po rani maši kmet. zborovanje, pri katerem bo predaval gosp. Fr. Pirnat, c. kr. okr. živinozdravnik iz Slovenj-gradca, o živinskih boleznih ter pripomočkih zoper iste, o pomenu kmet. postavbe itd. I. dan popoldne ob treh bode predavanje z istim dnevnim redom pri Kapeli. Pridite živinorejci, stvar je za gospodarstvo zelo važna.

Slovenjgraški okraj.

s Smartno pri Slov. Gradcu. Za 3. september naznanjena ljudska veselica, katero je priredilo Bralno društvo pri g. Rotovnik-Plesniku v Legnu, se je zelo dobro obnesla. Udeležba je bila obilna, da so bili vsi prostori natlačeno polni. Nepričakovano dobro se je dovršila igra: „Pravica se je izkazala“. Ti fantje jo pa znajo pihnit. Zlasti rejeni „krčmar“ in raztrgani „berač“ sta imenitno „učila“ drug drugega. Potem je pa prišla še „planšarica“ s hribov. Krasno nam je popevala ljubke planinske pesmice ter mično pripovedovala od svojih tetk in stricov, tako, da bi jo bili prav radi še dolgo poslušali. Pozabiti pa tudi ne smemo naših slavnoznanih pevcev, ki so izpopolnjevali veselico s svojim ubranim petjem. Vsem skupaj se prav toplo zahvaljuje odbor Bralnega društva.

Šoštanj. Dne 12. t. m. je umrl v Družmirju narodni župan šoštanske okolice, g. Jos. Košan. N. v m. p. — Po Ravnah in Plešivcu je zbolelo več ljudi za grižo, nekaj jih je tudi že umrlo. Ljudje pripisujejo bolezen vživanju sadja, katero je vsled dolgotrajne suše sparjeno.

s Šoštanske okolice. Komaj se je nekoliko pozabila sramota iz zadnjih državnozborskih volitev, ko so naše tri okoliške občine volile po večini liberalno, nas je že zopet vznemiril nov žalosten dogodek. Za volitev v šoštanski okrajni šolski svet smo videli na nemški volilni listini imena: Dvornik, Zager, Verbuč. Prvi kandidat za družmirski županski stolec, drugi župan topolški, tretji bivši župan šentflorjanski, ki so med glavnimi vzdrževalci in agitatorji N. stranke v teh občinah. Ta žalostni slučaj nam zopet jasno kaže narodnost „Narodovcev“. Ljudstvu se vedno bolj odpirajo oči, kam vodi liberalni Narodna stranka. Z Dvornikom in Verbučem je ljudstvo že obračunalo, za Zagarja pa tudi še pride dan računa.

Velenje. Nemška veselica v Velenju zadnjo nedeljo se je klaverno obnesla. Udeležba je bila slaba, dež je motil in ker niso imeli druge muzike, so dobili baje neke cigane. Ili so morali brez izzivanja v trg, brez zastav; orožnikov je bilo precej veliko, baje 18 brez domačih. Slovenci so se zadržali popolnoma mirno. Neuspeh nemške veselice je torej popolen.

s Škale pri Velenju. Hučo se je ponesrečil dne 10. septembra posestniški sin Janez Smon. Ko je peljal voz hlovov na postajo v Šoštanj, je padel tako nesrečno pod voz, da so mu šla kolesa čez telo in je zadobil težke telesne poškodbe. Malo upanja je, da bi okrevail.

s Vejenje. Prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. gremo pa vsi v društveni dom. Slov. Dekliška zveza nam bo priredila popoldne po večer. nica lepo veselico. Dekleta bodo predstavljala žalogiro „Vestalka“, ki nam predstavlja divje preganjanje kristjanov za časa rimskega cesarja Nerona. Škalski tamburaši nas bodo razveseljevali z lepim tamburjem in tudi lepo petje bomo slišali. Zato pa bomo šli vsi zavedni Slovenci v nedeljo popoldne v Društveni dom. Pridite tudi bližnji in daljni sosedi v obilnem številu, da se boste med nami malo razveselili in poslušali našo zavedno mladino.

Konjiški okraj.

k Konjice. Naši „Nemci“, kojih imena se večinoma vsa končujejo z iči, so prišli med seboj nekaj v navskriž. Dasiravno se očito še ne pokažejo v razporu, vendar vemo Konjičani, da v posilinemškem taboru ni več vse v redu. „Mladi“ bi radi vzrastli čez „stare“, imajo svoje lastno zbiralništvo, istotako „stari“ obe struji tekmujeta med seboj, katera bi dobila čim več Konjičanov na svojo stran. Vsekako je pričakovati še zanimivosti iz te borbe.

k Iz konjiške okolice. Glasovita je vinska kapljica, ki se pridelava iz naših vinskih gor. Posebno naša črnina slovi daleč izven naše dežele. Letošnji pridelek bo izoboren, a ne posebno obilen. Trgatev se bo letos 14 dni prej začela kot navadno, ker je grozdje že izvanredno dozorelo. Vendar priporočamo, da se naj vinorejci nikar preveč ne prenačijo s trgatvijo, ker če bo jesen tako topla kot je pričakovati, bo grozdje pridobivalo vsak dan mnogo sladkorja. Oglašajo se že tudi kupci za novo vino. Vendar naš vinorejec ne nasede na te limanice. Letošnje vino bo gotovo veljalo že od preše liter najmanj 60 vin.

k Oplotnica. Pri posestniku Stefanu Založniku v Oplotnici je opazil dne 14. septembra hlapec Magerl, da je voda domačega studenca bela kot mleko. Zadeva se je takoj javila oblasti in preiskava je dognala, da je vtil nekdo v studeneo karbолоvo kislino. Sumi se, da je storil to hudoben človek iz kakega sovraštva. Orožniki strogo poizvedujejo.

k Zreča. Pri nas se bode v nedeljo dne 16. oktobra ustanovili Mladenški in Dekliški zveza. Govoril bo na ustanovnem shodu g. dr. Hohnjec iz Maribora. K ustanovitvi naj pride poleg domače tudi mladina iz sosednjih župnij.

Celjski okraj.

c Celje. Liberalni časnikarski mazači so se sedaj po dunajskih dogodkih zavedli, da po svetu vlada draginja. Kriv te draginje je, kakor samoumevno, edino-le dr. Korošec. Saj je on delal letos točo, panal dež, povzročil sušo, in sedaj je seveda on tudi kriv draginje. Zato pa predlaga „Slov. Narod“ z dne 19. t. m., da bi bilo dobro sklicati draginjske shode po Savinjski dolini, in dr. Korošca poštno poučiti o zahtevah Savinjanov, glede draginje. Da bi bolj podkupil, zlaže se liberalni resnicoljub v istem dopisu, da dr. Korošec zapravlja svoj denar po toplicah ter v Ljubljani, kjer pristaš liberalnih kozolcev skrivnostno

namigava o aferi s težko omaro. Toda vsakemu je znano, kdor se je le količkaj brigal za delovanje dr. Korošca, da stoji v neprestanem osebnem in pismenem stiku s svojimi volilci ter da še ni imel niti ure na razpolago, v kateri bi se lahko po vzgledu liberalnih kolovodij zabaval po toplicah ali v Ljubljani. Ko liberalni mazači še niso nič vedeli o draginji, je dr. Korošec zaradi toče posređoval za podporo prizadetim, vkljub temu, da so nekatera liberalna županstva poročala proti podpori; trdil se je pri davčnih oddelkih doseči odpis davka vsled suše; in vsi župani celjsko-vranskega okraja so bili priča seje pri okrajnem glavarstvu, v kateri se je vsled prizadevanja dr. Korošca in tovarišev obravnavalo, kako odpomoči letošnji draginji in slabi letini. To se je zgodilo že dne 7. septembra, ko se še liberalnim lažnjivcem niti sanjalo ni, da je treba Savinjsko dolino in dr. Korošca sedaj le poučevati, kako liberalci venomer lažejo, kako nesramno povsod izkoriščajo ljudstvo in kako so tudi v političnih stvarih zaostali, kajti glede draginje so naši poslanci storili že vse korake, ki se sploh dajo storiti. (Opomba uredništva: Seveda je tudi liberalna laž, da je dr. Korošec glasoval pri posvetovanju klubovih načelnikov proti sklicanju državnega zbora. Prvič se sploh ni glasovalo, drugič pa dr. Korošec ni govoril proti sklicanju državnega zbora, ampak zahteval, da se naj ne skliče prenačljeno, dokler namreč niso vse predpriprave gotove. Kajti ljudstvo ne potrebuje od državnega zbora besed, temveč dejanja. S tem je brezmejna lažnjivost celjskih liberalcev zopet popolnoma razkrinkana!)

c Iz Savinjske doline. (O hmelju.) Kakor smo že mnogokrat imeli priliko poročati, moramo žalibog danes zopet potrditi, da smo savinjski hmeljarji s hmeljem letos žalibog večinoma tepeni. Čim dalje tem bolj se namreč izve, da je večje število hmeljarjev letos hmelj po 200 K za meterski stot naprej prodalo in ker smo ga vsled suše razmeroma jako malo pridelali, so žalibog gotovi dohodki naših hmeljarjev letos jako pičili. Malo je takih, kateri se niso pustili od žalskih mešetarjev glede predprodaje hmelja pregovoriti in kateri ga niso mešetarjem v naprej obljubili. Tisti naši rojaki so srečni, kajti, akoravno znaša pridelana množina hmelja letos mnogo manj nego druga leta, pa je na drugi strani cena hmelja visoka, tako, da je gotovi dohodek vendar primeren. Veseli so letos žalski liberalni mešetarji, kateri mislijo, da bodo letos na račun ubogega kmeta-trpina obogateli. Kajne, tak dobiček je že lep? Kupili so hmelj v predprodaji za 200 K meterski stot ali cent, dobijo pa za njega po 800 K, tako, da jim ostane samo pri enem meterskem stotu samo okoli 600 K čistega dobička v žepu! To so kmečki žulji, to je kmečka kri naših vrljih savinjskih hmeljarjev, in to neusmiljeno ravnanje naših žalskih liberalnih „rojakov“ in „domoljubov“ se bo hučo maščevalo; to si zapomnite! Letos smo navedene mešetarje spoznali in mi Savinjanji jim v bodočnosti ne bodemo šli več na limanice, ker je in ostane naše goslo: „Proč ž njimi!“ Sedanja cena hmelju je 7 K 50 vin. za kilogram ali 700 K do 750 K za meterski cent. Če ne pride v prihodnjem letu kaj izvanrednega, že sedaj smelo prorokujemo, da bodemo tudi v prihodnjem letu imeli primerno dobre hmeljne cene.

c Petrovče. Zadnji živinski in kramarski sejem, katerega smo imeli dne 13. t. m. v Petrovčah, je bil prav dobro obiskan. Prignalo se je nepričakovano veliko goveje živine in bilo je tudi mnogo obrtnikov in trgovcev, kateri so imeli svoje blago na prodaj in kateri so ga prav dobro prodali. Sedaj imamo v Petrovčah štiri sejme, dva stara in dva nova; nova sejma, za katera je naša občina dolgo prosila, sta nam z velikim trudom priborila eden naših obče spoštovanih in zaslužnih občanov v zvezi z rajnim državnim poslancem vit. Berkson. Z veseljem pozdravljamo, da naši sejmji od leta do leta bolj napredujejo.

c Petrovče. Naša lepa, krasna občina napreduje vsled delavnosti našega občinskega zastopa in naših vrljih občanov v vsakem oziru. Po večletnem prizadevanju smo dosegli, da je okrajni zastop celjski s pomočjo občine kupil most čez Savinjo, kateri veže dva dela okrajne ceste Petrovče—Liboje—Griže in kateri je bil v nevarnem stanju in ga lepo popravil ter opustil mitnico za večne čase. Dalje je okrajni zastop na našo prošnjo napravil v naši občini v teku zadnjih let dva nova mosta ter pred leti prevzel neko občinsko cesto proti Libojam v svojo oskrbo. Sedaj se pa izvršuje vsled prošnje in s pomočjo občinskega zastopa zopet neko jako važno in potrebno delo, in sicer naprava vodotoka ali kanalizacija v Petrovčah, katero delo je z ozirom na to, ker pelje skoči Petrovče okrajna cesta, prevzel okrajni zastop celjski. Z dovršenostjo kanalizacije bodo odpravljene tudi zadnji nedostatkji v zdravstvenem oziru v naših prijaznih in lepih Petrovčah, in Petrovče bodo tudi glede snažnosti in varstvenih naprav še letos prekosile marsikatero mesto in marsikatero trge.

c St. Peter v Savinjski dolini. G. Franca Ušena, posestnika v Gornjih Grušovljah je obiskal v noči dne 12. t. m. neki tišek uzmovič. Pri dobro zaprtem poslopju se mu je posrečilo, da je „preiskal“ prostore, v katerih ima shranjen hmelj. Da se mu to nevarno delo boljše izplača, pobasal ga je okoli 15 kg in odkuril ž njim po potu, katerega taki ptički navadno imajo, namreč skozi okno. Upati je, da zadene tatuzasluzeno plačilo.

Gornjigrad. Volitve v okrajni zastop gornjegrajski se vršijo dne 22. t. m. za veleposestvo, dne 23. t. m. v trgih in dne 27. septembra v kmečkih občinah.

c **Gornji grad.** Samodreč paromlinarja Majdiča iz Celja je drdral pred kratkim z veliko naglico po cesti iz Rečice. Pred neko gostilno se je ustavil posestniški sin Matija Irmančnik s konjem, ki se je ustrašil samodreča, skočil na stran, voz je padel na Irmančnika, kateri je težko poškodovan.

c **Nova štifa** pri Gornjem Gradu. V „Nar. Listu“ so se v dopisih iz Nove Stifte začeli v zadnjem času repenčiti posebno neki „Dolski“. Menda nimajo pametnejšega dela, kot obrekovati poštene ljudi in pisariti laži v časopisih. Razven župnika so jim na potu tudi mladeniči in dekleta, ki nočejo trobiti v liberalni rog. Da pa ne bodo v prihodnje zaradi teh imeli toliko skrbi, jim povemo, da se naj za nas nikar nič ne brigajo. Zlasti pa ne potrebujemo nobenih navkov od raznih ponočnih razgrajčev, ki menda menijo, da so samo zato na svetu, da ponoči okoli rogovilijo in uganjajo liberalne budalosti. Radovedni smo, ali se za podpisom „Dolski“ skrivajo tisti junaki, ki so pred kratkim neki večer prav tolovajsko razgrajali okoli neke gostilne, hoteč izzvati pretep, in ki so potem med potjo domov hoteli vse razbiti in so celo poskušali vdreti v neko hišo, kar se jim pa ni posrečilo? Ali je med vami tudi tisti, ki je meseca avgusta ponoči enkrat vrgel kamen skozi okno v gostilno g. Savinška? Pišete, da se tukaj v dveh gostilnah veliko pleše. Kdo so pa tisti, ki so dozda v eni teh gostilnih največkrat plesali? Ali ne ravno „Dolski“? Nas poučujete, kako se naj obnašamo, pa se raje sami tako obnašajte, kot se poštenemu človeku spodobi! Vi nesramno obrekujete poštena dekleta, ali kakšno je pa v nramnem oziru vaše življenje? Ali naj o tem tudi pišemo? Pometajte pred svojim pragom! Komandirate tudi nekaj g. župnika, pa vedite, da g. župnik vaših ukazov ne potrebuje, še manj pa vaših nasvetov! Vi, ki še vsi skupaj niste dali župniku nikdar ne vinarja, mu drznete oponašati to, kar mu župljani prostovoljno dajo. Sram vas bodi!! Res, čedalje lepša družba se zbira okrog „Nar. Lista“. Mi „Nar. stranki“ na pridobitvi teh „Dolskih“ čestitamo. Najbolj jih je pa gotovo vesel tukajšnji slavni organizator liberalne mladine, ker s takimi junaki bo on, kot mogočni vojskovodja, gotovo slavno premagal „klerikalnega zmaja“.

c **Griže** ob Savinji. Pri volitvi pet udov v krajni šolski svet Griže, čegar načelstvo je bilo dosedaj, mimogrede omenjeno, v nasprotnih rokah, je bilo v nedeljo, dne 17. t. m. izvoljenih pet vrlih pristašev S. K. Z. in odlični grižki občani. Naš krajni šolski svet dobi torej v kratkem zopet slovensko-katoliškega načelnika. V nedeljo, dne 17. t. m. se je v Grižah tudi vršila volitev pet udov v tukajšnji cerkveno-konkurenčni odbor, pri kateri volitvi so bili soglasno izvoljeni vrli katoliško-narodni možje, in sicer dva zastopnika petrovške ter trije zastopniki grižke občine. Živel! zavedni Savinčani!

c **Sv. Marija** pri Rimskih toplicah. Malokedaj se kaj sliši iz naše prijazne dolinice, a vendar delujemo vedno za napredek. Veselica, koja se je vršila dne 13. avgusta v prid Bralnemu in tamburaškemu društvu, se je neprimerno dobro obnesla. Cenjenih gostov se je nabralo lepo število. Imeli smo čast pozdraviti goste iz vseh sosednjih župnij, posebno veliko iz Laškega trga, tudi domačinov in letoviščarjev. Igri „Ne kliči vraga“ in „Štirje junaki“ so igralci, dasi prvokrat na odru, dobro rrršili. Obilo sme-ha je povzročil „Martin Krpač“. Kot govornik je nastopil veleč. g. Sagaj iz Laškega trga in nam v jedernatih besedah razložil pomen in korist društva. Nastop mešanega zbora, koji je štel s pomočjo laških pevcev 35 moči, je zelo ugajal, zapel je par umetnih pesmi. Res, bil je lep užitek, slišati ubrane glasove v mešanem in moškem zboru. Nastopivši tamburaški zbor je bil vsem v zadovoljstvo. Med posameznimi točkami je svirala godba iz Laškega trga. Prisrčna hvala vsem udeležencem in vsem, ki ste pripomogli k prireditvi. Posebno domačemu vli. g. župniku, ki nas v tej zadevi vedno gmotno podpira. Vabimo vas, dekleta in fantje, kateri imate veselje do tamburice, ker so brezplačno na razpolago, da se oglasite ter v dolgih zimskih večerih pridno zahajate k vajam, da zopet po Božiču katero veselo urico priredimo.

c **Sv. Lenart** nad Laškim. Osem let je bil pri nas neizmerno priljubljen nadučitelj g. Planer. A vzela nam ga je neizprosna smrt. Ves čas, kar je bival pri nas ta blagi gospod, ni prišla od nas nobena novica v lažnjive liberalne časopise. Pred enim letom pa je prišel k nam od Sv. Duha iz Haloz neki gospod Segula. In zdaj pa se kar naenkrat bere pogosto v liberalnih časopisih, posebno v „Nar. Listu“, od Sv. Lenarta nad Laškim. In kaj pa pravi „Nar. List“? Ja, on pravi, da so tu šentlenarčani in gospod župnik! Pa kaj je to tako strašnega? To je gorje. Zakaj ni več liberalcev tu! Jih je nekaj, pa ti imajo malo moči. Kaj pa veljave? Se je posušila! Mi farani te ljudi nič ne porajamo. Najbolj vneti za liberalno Kukovčovo slavno zgodovino so: žnidar na Vrhu, Posodnjak, potem mešetar Šumljak, Soretova Franca in Janez. Ti zbrani okoli „Ilererja“ tuhtajo noč in dan, kako bi nas dražili in našega priljubljenega gospoda župnika jezili. Pa veste, glasno smo že govorili, zbrani pred šolskim stanovanjem, in povedali gospodu Seguli: „Le kar pojdite!!! Zastonj Vam peljemo Vaše pohištvo. Našega gospoda župnika pa ne damo za nobeno ceno.“ — Farani.

c **Hrastnik.** Glavna učiteljica gospodinjkega tečaja na kmetijski šoli v St. Jurju, gđe. Rezi Kožuh, je pobirala koj začetkoma med gojenkami denar za klub naprednih akademikov; mislila je, sedaj imajo dekleta še denar. In ko ena ni bila voljna dati, jej je rekla: saj ste vendar tudi Vi Slovenka?! kakor bi ne

mogel dober Slovenec ali Slovenka biti, kdor ne podpira liberalnih visokošolcev, iz katerih bodo postali, če sploh tako daleč pridejo, sami liberalni dohtarji. Pri liberalnih dijakih pa skušnja uči, da čim več denarja imajo, tem manj se jim muči, da bi dovršili svoje šole. Vstopnino za veselo naprednih akademikov pa naj plačajo tisti, ki se je udeležijo; ali pa morajo biti že naprej mislijo, da se bo dr. Zguba priklatil na veselo. Če je vrtnar tako navdušen za napredne akademike, naj daruje, a dekleta niso zato tja prišla.

c **Celje.** Izobraž. društvo v Celju bo imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 24. septembra pop. ob 3. uri v vrtni dvorani hotela pri Belem volu.

c **Tombelo** priredi Izobraževalno društvo v Celju, v nedeljo, 24. t. m. po obnem zboru ob pol 4. uri popoldne v hotelu „Pri Belem volu“. Dobitkov je 150. Tablice se prodajajo po 20 vin. in sicer v nedeljo pred tombelo in tudi prej po društvenih zaupnikih. Med odmorom vdajajo tamburaši. Vstopnine ni nobene.

c **Pri Sv. Peteru** na Medvedovem selu priredi kat. slov. izobr. društvo v nedeljo dne 24. sept. poučno zborovanje z govorom in petjem ter s šaljivim srečolovom, ki bo razdelil 150 dobitkov. Udje in prijatelji društva, na veselo svidenje. Dobitki se hvaležno sprejemajo.

Brežiški okraj.

b **Brežice** — Sromlje — Bizeljko. Vinorejci pozor! Letošnja dobra kapljica bo imela ceno. Brezvestni vinski trgovci pa razširjajo ustmeno in v liberalnih listih (gl. „Slov. Narod“) vest, da bodo cene zelo nizke, da bi tako že pred in med trgatvijo mogli nakupiti veliko mošta po slepi ceni. Torej pozor in nikar ne verujte takim prijateljem kmeta!

Susa v brežiškem političnem okraju. Vsled zahteve poslanca gospoda dr. Benkoviča se je vršila seja okrajnih pomožnih odborov Brežice, Sevnica in Kozje v Brežicah na okrajnem glavarstvu dne 13. t. m. pod predsedstvom gospoda okrajnega glavarja. Seje so se udeležili: dr. Benkovič, dr. Barle, dekan Tomažič, gospod M. Zevnik in drugi. Dr. Jankovič je bil vsled bolezni zadržan. Na predlog dr. Benkoviča se je sklenilo predlagati namestniji, da se naj za trpeče prebivalstvo in živino dobavi koruzo in otrobe razdeli, deloma brezplačno, deloma po znižani ceni; tudi ajdovo seme se bo nabavilo; živila naj se razdeli po zimi, ajdovo in druga semena pa spomlad.

Navzoči davčni referent gospod finančni tajnik Fischereder je obljubil, da se bo vsakemu dovolil rok za plačilo davkov do pol leta in več, kdor zavoli prosi. Dr. Benkovič je aktom priložil obširno spomenico o bedi v breškem političnem okraju, povzročeni po normalnem vremenu prejšnjih let in letos, po denarni krizi in nadprodukciji vina. V dokaz resnične bede je predložil podatke iz sodnih registrov o eksekucijah in dražbah. Eksekucij na premočno blago je bilo leta 1907 354, leta 1908 467, leta 1909 537, l. 1910 pa celo 699. Eksekucij na zemljišča je bilo leta 1907 48, leta 1908 96, leta 1909 11, leta 1910 482, l. 1911 pa že 290; posestev je bilo prodanih leta 1907 tri, l. 1908 eno, leta 1909 sedem, leta 1910 pa 66, leta 1911 že 14; tudi tožbe so se pomnožile, ker posojilnice tirjajo glavnice nazaj. — Nekatero občino še niso storile nobenega koraka, da bi zahtevale podpore. Prošno za podporo v denarju ali v živilih je treba ločiti od prošnje za odpis davka!

Oblasti žalibog še vedno sodijo potrebo po tem, če se zahteva odpis davka ali ne; odpis državnega davka res ni velik in občinam dela težave, ker ne dobe doklad, a zahteva po odpisu davka je znak potrebe in se tako uvažuje. Občine naj svoje želje in predloge pravočasno naznanijo glavarstvu, tudi naj pravično določijo, kdo je potreben podpore. Prejele bodo kmalu naznanilne pole. Težavno bo rešiti vprašanje, kako naj se podpora razdeli, da ne bo preveč nezadovoljnosti.

Na občine, ki so bile po toči poškodovane, se bo posebej oziralo.

Okrajni pomožni odbor je temeljito preresetal vse okoliščine. Posvetovanje je trajalo cel dopoldan.

b **Rajhenburg.** V petek, dne 13. septembra je pogorela tukaj hiša in gospodarsko poslopje gospe Fišerjeve iz Zagreba. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Tukajšnji požarni brambi gre zašluga, da se ni razširil ogenj še na druge predmete. Požarna bramba je za naš trg res velikega pomena. Želeti bi bilo, da bi kazali tržani več zanimanja za to društvo, ko za kako drugo. Požarna bramba pa bi naj bila vedno le požarna bramba in nič drugega.

b **Rajhenburg** ob Savi. Kmalu se bo sešel pri nas novi krajni šolski svet. Kmetje! Izvolite si to pot načelnika, ki pozna vaše težnje, in ki bo imel tudi voljo, zastopati vaše koristi. Dogodki iz pretečenih dni so vam še gotovo v spominu. Kdor šolo plačuje, ta naj ima tudi besedo pri raznih šolskih zadevah.

b **Senovo** pri Rajhenburgu. Pri nas smo sami krepki in močni fantje ter možje doma. To pokažemo večkrat v gostilni g. župana Senica. Na dan državnoborskih volitev smo se malo spoprijeli in kmalu so bila nekomu rebra zrahljana. Sodnija v Sevnici je sicer rekla, da so take šale, ki imajo za posledice zrahljanje rebra, že osivelih mož, nedopustne, in da stanejo denarja, a nič ne de. Do 500 okroglih, srebrnih kron se že da za tako zabavo, in eden teden zastonj jesti in piti, pa še nemoteno počivati, to je pa tudi nekaj. Pred dobrim tednom je bilo zopet „lušno“ v isti gostilni g. Senice. Drugi dan po krvavi igri je imel g. zdravnik dokaj opravka z obvezovanjem ran in s „testati“. Oni dan le pa je gospod Divjakov Pepče prišel iz gostilne g. župana s precej čudno glavo, in obraz mu je bil kar krvavo-žareč. Ljudje so rekli, da to niso bile ose, ki so ga ošpikale. Gospodu županu Senici bo treba čestitati na tem, da v njegovi gostilni ne manjka krvavih baloiger in drugih zaplinitosti,

ki kažejo tako jasno na procvit naroda v našem kraju. Žalostno, da, prav žalostno!

b **Bizeljko.** Župan Malus — ljudski prijatelj? Te dni priobčuje g. Malus inserat po listih, da ima naprodaj 1000 (en tisoč) hektolitrov vina lastnega pridelka po 60 do 80 K. To je tisti Malus, ki je kot kandidat za deželni zbor imel polna usta sladkih besed za kmeta; ko pa vinorejec ni mogel prodati vina, kupil je od kmetov po slepih cenah in ga sedaj z masnim dobičkom prodaja kot lastni pridelek. Kmet bo pa gledal v zrak, ko bo liberalni mogoteo vtaknil tisočake v žep — sad njegovih žuljev. Privoščimo g. Malusu dobro kupčijo, a ljudje, ki se na tak način maste na račun ljudstva, nimajo pravice igrati ljudskega prijatelja. Če je g. Malus res tako dober ljudski mož, bi mogel na drug način pomoči ubogim Bizeljčanom, ne pa le iskati svoj dobiček. Liberalci so pač povsod enaki.

b **Poklek** nad Blanco. Dne 9. septembra je udarila strela v gospodarsko poslopje kmeta Roštolharja. Nastali ogenj je vpepelil vse, izvzemši eno hišo. Bog nas varuj takih nesreč! Sosedje, priskočite na pomoč svojemu bratu-sromaku!

b **Videm.** V koruzi blizu kolodvora se je našel pred kratkim papirnat zaboj in v njem umorjeno deklico, staro od 4 do 5 let. Splošno mnenje je, da se je dogodil ta strašni zločin v kakšnem tujem kraju, a da ne bi bilo sledu za zločincem, je ta odstavil umorjeno žrtev pa ono njivo. Natančnejših podatkov o zločinu še nimamo.

b **Planina.** Sin planinskega župana je po poročilu „Slov. Gospodarja“ pred nedavnim časom vbijal nemško oliko z debelo lato slovenskemu zidarju v glavo. Za to prosvetno delo je dobil od c. kr. sodnije v Sevnici dne 30. avgusta najvišje priznanje v obliki 3 dni zapore in 200 kron globe.

Narodno gospodarstvo.

Perutninsko razstavo priredi odbor Kranjske osrednje perutninarske zadruge dne 4. in 5. novembra t. l. v Ljubljani. Opozarjamo vse one, ki hočejo razstaviti perutnino, to je kokoši, gosi, race, purane, golobe in tudi jajca posameznih vrst, že sedaj na to, in jih prosimo, da se pravočasno priklase pri podpisnem, in sicer najkasneje do 1. oktobra. Obenem naj označijo plemo, ki ga nameravajo razstaviti. S to razstavo bo v zvezi tudi oddelek za domače zajce (kunce). Natančnejša pojasnila in program se pravočasno objavi v časopisih. Iv. Zupan, nadučitelj v Dolskem, p. Dol, Kranjsko.

Znižanje železniških prevoznih cen za prevoz krme. Z Dunaja poročajo: Vsled pomanjkanja krme in stelje, ki ga je povzročila letošnja suša, in vsled česar je močno prizadeta živinoreja, je železniško ministrstvo v sporazumu z ostalimi ministri dovolilo na vseh progah avstrijskih državnih in stranskih železnic, ki jih upravlja država, 50odstotno znižanje železniških in prevoznih cen za krmo in steljo, ki stopi takoj v veljavo. To znižanje bo v veljavi do konca meseca marca 1912.

Letina sliv na Hrvaškem. Poročalo se je, da letos na Hrvaškem in v Slavoniji ne bo mnogo sliv. A v kljub hudi suši je bilo sliv v izobilju. Kakor pri nas na Stajerskem, tako so tudi hrvaške slive letos zelo bogate na sladkorju. Cena hrvaškim slivam je bila 8 do 10 vin. kilogram.

Sredstvo proti kugi-slinovki pri goveji živini. Belgijski učenjak dr. Doyer je iznašel letos sredstvo, s katerim se uspešno zdravi proti slinovki. Poskusi so pokazali, da se bo sredstvo zelo dobro obneslo. Želeti bi res bilo, da bi se ta nadležna kuga zamogla vspešno zdraviti.

Srbski izvoz živine v Italijo se je zadnja leta dvignil za celih 30% in bi se bil še bolj, da ni ravno ob največjem prometu lani v Srbiji izbruhnila živinska kuga. Leta 1906. je šlo srbske živine preko Soluna le 1643 kosov, leta 1910 pa že 34 tisoč 38 kosov, od tega samo v Italijo 29.767 kosov, in sicer za tako dobro ceno, da nam bo Italija tudi od sedaj naprej prevzela velik del srbske živine, ki se je prej skoro izključno izvažala le v Avstro-Ogrsko.

Pregled vinske trgatve v avstrijskih deželah po stanju vinogradov koncem avgusta 1911. Računa se, da pridelajo: Spodnja Avstrija 800.000 hl; Stajerska 351.200 hl; Koroška (popoln. uničena trg.) 100 hl; Kranjska 160.000 hl; Tirolska 596.100 hl; Predarlška 700 hl; Gorica-Goriška 200.000 hl; Tržaška okolica 9.000 hl; Istra 369.750 hl; Dalmacija 1.120.900 hl; Češka 12.000 hl; Moravska 137.000 hl. Skupaj 3 milijone 755.850 hl. Neznanska suša, boleznin in hude toče so odnesle 50% trgatve.

Svinjerejem. Huda bo letos za svinjsko krmo. Krompir je radi suše zelo trpel in smo ga le malo pridelali, korenja bo najbrž tudi malo, pridelek repe pa bo pod ničlo. Kar je ni pomorila suša, so jo ugonobile gosenice. Treba bo iskati drugih pripomočkov, da vzdržimo plemene svinje čez zimo. Letos je bilo mnogo sliv; drože od teh so dobra piča za svinje. Lastniki velikih žganjarij je navadno sipajo v greznice in jarke. Izrabite svinjerejci te drože za krmo vaših svinj. Zelo dobro je za pičo plemenih svinj sadno listje, posebno ono od sliv in jablan. Snažno je treba listje spraviti in nam ne bo tako silno manjkalo po zimi svinjske piče. Sedaj v jeseni pa imejte svinje pridno na paši.

Cena živine in „druginja“ mesa. Da kmet res ni kriv druginje mesa, dokazujejo jasno številke. Na vseh živinskih sejnih v Avstriji se opaža padanje cene živini. Da še pomanjkanje živine ni tako veliko, spričuje dejstvo, da ostane na velikih sejnih na Du-

Cene deželnih pridelkov.

Požari na Koroškem. Minoli teden je izbruhnil požar v gozdu pri Gorah blizu Pusarnice. Pogorelo je 10 oralov krasnega gozda. Gašenja se je udeležilo nad 500 gasilcev. Ravno 24 ur pozneje, ko se je vnel gozd, je začelo greti v Gorah posestvo Alojzije Kohlmayer. Zgorela je hiša, hlev in celo gospodarsko poslopje. Človeških žrtev požar ni zahteval. Gasiti niso mogli, ker ni bilo vode. Škoda znaša nad 20.000 K, zavarovalnina pa le 6000 K. Ogenj je povzročil le malo oddaljen gozdni požar.

Izbruh Etna. Iz Rima poročajo: Vsled neprestanih izlivov lave in močnih potresnih sunkov je opazovalnica na ognjeniku Etni skoro popolnoma opustošena. Nanovo nastalih 52 žrel bruha z velikansko silo in groznim bobnenjem kamenje in razbeljene množine lave. Preko cele Katanije pada droben pepel, ki od časa do časa popolnoma zatemni obzorje. Zrak je z žveplenimi parami tako prenasladen, da otežuje dihanje. Glavni tok lave je prekoratil železnico na Etno pri Moji ter se je tu obrnil proti Solicciati. Na svojem potu je uničila lava vse vinograde in kmečke hiše. Lava se vali v širini 860 metrov po pobočjih ter pušča v vedno večjem obsegu. Neprestano prihajajo poročila o novih potresnih sunkih. Dne 14. sept. zvečer ob 12. uri opaženi potresi v Florenci, Sieni in drugih krajih v Toskani so brezdvomno v zvezi z izbruhi Etna. V Sieni je bil potres tako močan, da so vsled gibanja zvonikov pričeli zvoniti cerkveni zvonovi. Ljudje so bežali v grozni razburjenosti iz hiš na ceste, vendar se ni zgodila nobena posebna nesreča. Zidovje hiš kaže številne razpoke.

Velika železniška nesreča pri Varaždinu se je zgodila dne 14. t. m. zjutraj okrog 4. ure. V času, ko je vozil vlak iz Varaždina v Čakovac se je pripeljal po cesti kmečki voz, na katerem sta dremala dva moška in ena ženska. Ker ni nihče pazil na konje in tudi na prehodni ni varnostne pregrade, je šel voz čez progo v trenutku, ko je pridrivil vlak, ki je zgrabil voz in ga docela strl. Ženska je prišla ravno pod stroj ter bila zmečkana, en moški je odletel v stran in dobil le lahke poškodbe, drugi je smrtno ranjen.

Grozna nesreča na Nemškem. Neka patrulja ulanskega polka je imela vaje ob reki Labi na Saškem; hotela je tudi preplaviti reko, a vojaki so zašli v hud vrtinec, ki jih je potegnil v globočino; utonilo je 10 ulancev in en podčastnik.

Iz življenja nesrečnega mehiškega cesarja Maksimilijana, ko je bil ta še avstrijski nadvojvoda, pripovedujejo naslednje zgodbo: V Carigradu je dal nadvojvoda naložiti neko ladjo z raznovrstnim blagom, ki ga je kupil tam. Ladja naj bi se isti večer odplula v Neapelj. Kapitan je prosil nadvojvoda, naj dovoli odjadrti še le drugi dan, ker bo ponoči vihar. Nadvojvoda, misleč, da je kapitanov strah prazen, ponovi zapoved in naznanja, da se tudi sam hoče peljati z isto ladjo, da dokaže kapitanu, da ni nevarnosti. Kapitan prestrašen prosi nadvojvoda, če ne hoče, da ladja odplove, naj saj sam ne hodi na njo. Vihar bo grozen. Nadvojvoda Maks pa je ostal pri svojem sklepu in dejal: „Kdo ukazuje tu, jaz ali Vi?“ „Cesarska visokost, brez dvoma Vi!“ pravi kapitan. „Tedad“, zapove nadvojvoda, „odjadramo ob 11. uri zvečer. Pripravite vse potrebno.“ Kapitan se ni mogel več ustavljati in da zakuriti kotle. Nadvojvoda je ob 11. uri nestrno čakal pri morju, kedar mu naznanijo odhod ladje. Ura je bila že polnoči, a nikogar še ni z naznanilom. Slednjič mu pridejo povedati, da je ladja odplula pred 1. uro in nadvojvoda ni vzela seboj. Kmalu nato se je izvedelo, da je tisto noč razbil vihar nadvojvodovo ladjo, s katere se ni rešil niti en mož. Kapitan je žrtvoval svoje življenje in rešil nadvojvoda s tem, da je pol ure prej odjadral, kakor je bilo zapovedano.

Pomanjkanje vode proti Trstu. Že sedaj daje vodovod 2000 kubičnih metrov vode manj v enem dnevu kot bi moral dati. Ako suša ne preneha, bo Trst brez vode.

Vestnik mlad. organizacije.

Zveza Orlov v Ljubljani je založila krasne diplome za redne, podporne in ustanovne člane. Naroči si jo lahko vsak član posebej ali pa naj naroči odsek za več članov skupaj. En izvod brez okvira stane 2 K. Risba je krasna. Sezite po tej krasni diplom!.

Pri Sv. Križu tik Slatine se pripravlja podlaga za Orla. Na zboru Mladeniške zveze nam je v nedeljo, dne 17. septembra vse potrebno razložil župnik Gomilšek. Res spodobilo bi se za našo veliko župnijo, v kateri je svetovno znano zdravilišče, da se mladeniči združimo v telovadni odsek. Mala četa nas je že navdušena zanj. Ko se nekoliko pomnoži, skličemo v drugi polovici oktobra ustanovni zbor našega Orla. Dva velikodušna podpornika sta nam že ponudila pomoč. Fantje križevski na delo, da prejkoslej razpne ponosne peroti: Križevski Orel!

Mladeniški shod pri Sv. Križu pri Sp. Dravogradu se je vršil za koroške in štajerske mladeniče dne 8. septembra. Zbralo se jih je nad 400 od štajerske in koroške meje. Ko bi Vi videli, g. urednik, kako so si stiskali roke Korošci in Štajerci v pravi bratski vzajemnosti. Pridigoval je č. g. Kogelnik, župnik v Radišah, sv. mašo pa je daroval organizator štajerske mladine, č. g. dr. Hohnjec. Pod lipo se je začel nato mladeniči shod, vodil ga je dr. Rožič iz Celovca. Črneški župnik č. g. Rozman je v pozdravnem govoru omenjal, da je romarsko cerkev Sv. Križa blagoslovil nepozabni naš vladika Slomšek. Dr. Hohnjec je govoril o važnosti mladeničke in dekleške organizacije. Govor voditelja štajerske mladine je našel zelo živahno odobravanje. Dr. Rožič povdarja pomen dobrega berila, v govor je vpeljal tudi važnost Jugoslovanov v Avstriji. Zelo navdušeno je še govoril mladenič iz Marenberga, ki je navduševal z živo besedo koroške in štajerske mladeniče za versko-narodno delo. Župnik Rozman se je zahvalil nato govornikom in udeležencem, na kar se je shod zaključil. Ta dan so se spet spoznali štajerski mladeniči s koroškimi brati, kar je gotovo velevažnega pomena.

Trgovina špecerijskega blaga Milan Hočevar Celje

Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovilo točne in solidne postrežbe:

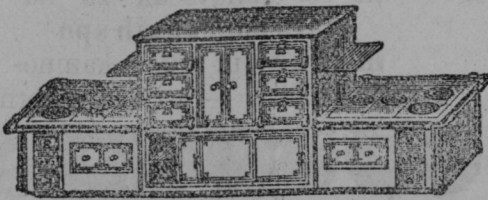
ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajka ruma, slivovke, brinjevca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češplje, strdi itd.

Živnecrejem nudim za pitanje svinj dobro znanega „Lucculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove. :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Tudi priporoča raznovrstne voščene, sveče in druge kadijo in olje. 771

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosens-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

ki je edina slovonska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov:

Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Pojasnila o inseratih

daje upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za 10 v.

Loterijske številke:

Dne 18. septembra 1911.

Gradec . 67 44 21 14 39
Dunaj . 69 6 9 42 32

Odda se s 1. nov. t. l. služba organista in cerkovnika pri Sv. Duhu v Ločah. Prednost imajo prosilci samskega stanu, ki snajo kako obrt ali se razumejo na trtorajo. Oglasiti se je osebno pri cerkvenem predstojništvu. 926

Gostilna s posvodom na Veseku št. 15 pri Sv. Marjeti ob Pesnici se proda. Vpraša se Mühlgasse 15 Maribor. 928

Eno, skoraj popolnoma novo

strojalo

(Hobelbank), universalna peč za mizarstvo delavnice, in mašina za brusiti, vse za boljše mizarstvo obrt pripravno se po ceni proda. Kje, pove upravnistvo. 985

Učenec se sprejme pri Alojziju Maček, trgovina z železom Tržaška cesta 25. Maribor. 987

Učenca iz poštene hiše sprejme Hackl, kolarski mojster, St. Peter pri Gradcu. 988

Kože in volno

kupuje po najnižjih cenah Karl Gränitz, Maribor, Gosposka ulica št. 7. Maribor. 992

Za krojače in šivilje dobro ohranjeni šivalni stroj se zaradi pomanjkanja prostora po nizki ceni proda. Vpraša se pri A. Kapnu v Mariboru, Jožefova ulica št. 3. 992

Izvežban stavbeni mizar dobi stalni služček. Spreitz, Judendorfer pri Gradcu. 969

Malo posestvo 4 in pol orala zemlje, 2 niši, kuhinja in gospodarsko poslopje, lep travnik, lepe brajde, z vsem kar se je akos leto pripravilo. Cena 10.600 K proda se takoj. Holl, Poberže št. 64 pri Mariboru. 993

Čvrstega šestletnega fanta brez ometa, kdor ga želi za svojega vzeti. Naslov pove upravnistvo. 995

XXXXXXXXXXXX

Na prodaj je dvojje velikih in lepih posestev. Prvo posestvo ima 18 oralov travnikov in njiv s približno 1000 sadnimi drevesi in 4000 drogi hmelja, več oralov gozda, hišo za stanovanje, hlev in kozolec. Posestvo leži v bližini farne cerkve in je od železniške postaje oddaljeno 1/4 ure. Drugo posestvo leži blizu okrajne ceste, od železniške postaje 1/2 ure oddaljeno in ima 15 oralov travnikov, njiv in sadonosnikov, več oralov gozda, lep vinograd, hišo za stanovanje, hlev, kozolec in popolnoma dobro ohranjeno opkarno. Cena obeh posestev po dogovoru. Naslov prodajalca pove upravnistvo lista. 968

Službo majerja želi nastopiti zanealiv in trezen, oženjen mlad mož, ki ima veselje do živinoraje in poljedeljstva; naslov F. T. poštno ležeče, Ruše. 993

Posestvo, 18 oralov, s tremi poslepi, sadnim vrtom in lepim gozdom, njivami in travnikom. Natančneje se izve pri občinskem tajniku v Poljčanah. 984

Kupci pazor. Proda se mlin in žaga na močni vodi, v mlinu so novi stroji na štiri pare kamnov, mletja je dovolj za noč in dan. K mlinu spada dve njivi in travnik, en sadonosnik in vinske brajde, za en polovnjak vina, zraven je še vrt za zelenjavo. Žaga je tudi v dobrem stanju, lesa za žagat vedno zadosti, mlin in žaga nese zasluzka na leto dve tisoč osem sto kron. Poslopje je vse zidano in z opeko krito, se nahaja blizu velike ceste in tovarne, pol ure od postaje Poljčane na Zbelovem. Vpraša se pri Supanc Bernard, mlinar in žagar, p. Sv. Duh Lote. 964

Najemnik se išče za grad Plevno. Ožujen rokodelce, ki vrtnarsko delo in nemški jezik nekoliko razume. Travnik, njive in vrt, okoli 8 oralov. Hiša s 5 izbami, kuhinja, tri kleti, nov marof, dobra pitna voda. Mleko in sotiže se mora v poletnem času proti plačilu v bližnji grad dajati. Baronovka Bek, Zalec. 966

Lepo veleposestvo, oddaljeno četrt ure od Maribora se proda. Kje, pove upravnistvo „Slov. Gospodarja“. 973

Dobro ohranjen šivalni stroj se jako po ceni proda. Maribor, Kaserngasse št. 19. 993

I ali 2 pekarska učenca so sprejmeta pri M. Potočniku v Ptuj, Gosposka ulica. 992

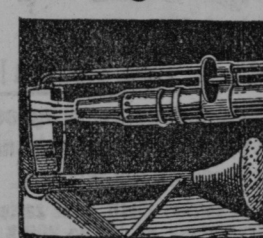
Vzajemna zavarov. v Ljubljani. Glavni zastop za Spod. Štajersko :: pri Franu Pograjc, :: Maribor, Fabriksgase 21

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvo-nove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edina domača slovonska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43 Pojasnila daje gorenji zastop.

XXXXXXXXXXXX

Aparat za lotanje

kakor ga kaže

poleg
stoječa
slika

in kateri bi v nobeni hiši naj ne majkal, se dobi pri **Zinauer & Co.**

Sv. Jakob v Slov. gor.

Cena s svincom in navodilom samo 6 K. Pošilja se po povzetju.

Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

Tolstovrško slatino,

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

ki je edina slovonska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov:

Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Tvrda Alojz Maček,

trgovina z železom in stavbenim materialom v Mariboru, Tržaška cesta 25, z raven bolnišnice, priporoča po nizkih cenah zagorsko apno, portlant in roman cement, traverze, železo za vozove, strešno opeko, peči, štedilna ognjišča, priprave za iste, kotle iz kovanega in litega železa, žganjske kotle, umetni gnoj, oglje za kovače itd. Priporoča še kotle-parilnike, po nižjih cenah kot od agentov. Vel. zaloga krst in nagrobnih križev. — Zarezna strešna opeka I a 1000 kom. 72 K, II. 60 K, biber-gladki I. 50 K, II. 30 K. — 986

Trgovci!

Sveža jajca kupujem vedno po najvišji ceni. Ponudbe na:

Anton Prah,
Dunaj IV, Schönbrunnerstrasse 7.

Na željo pošiljam cenik. Dopisuje se lahko slovonsko.

Prodajalka, večja slovonskega in nemškega jezika, v manufakturni in špecerijski stroki dobro izurjena, se sprejme pri Antonu Korošcu, trgovina mešanega blaga v Radgoni. Prednost imajo tiste, katere znajo šivati. 961

Rodovito posestvo v zgornjem Jakobskem dolu, 18 oralov je na prodaj. — Taisto obstoji iz vinograde, travnikov, njiv, sadonosnika in pašnika. Poslopja so v dobrem stanju. Denarja bi se moralo okoli 4000 K pri kupitju izplačati. Posestvo se tudi zamenja. Vprašaja se naj blagovoljno poslati pod „Rodovito posestvo“ na uredništvo Slov. Gospodarja. 981

Dobro ohranjen šivalni stroj se jako po ceni proda. Maribor, Kaserngasse št. 19. 993

I ali 2 pekarska učenca so sprejmeta pri M. Potočniku v Ptuj, Gosposka ulica. 992

Nova hiša je na prodaj v Brežicah, ležeča sredi mesta, vendar nekoliko proč od glavne ceste, popolnoma pripravna za kakega penzjonista, z lepim vrtom. Kupna cena zmerna in bi se ne bi trebala ista vsa takoj izplačati, samo delni znesek. Več se izve pri upravnistvu tega lista. 974

Lepo posestvo je na prodaj z novo zidano hišo, en oral njive, pol orala travnik, okoli hiše je mlad sadonosnik s 30 drevesi katerega že deloma rodijo, cena 2200 K. Posestvo je v Gornjem Portiču št. 97 pri Sv. Trojici v Slov. gor. Vpraša se pri Francu Krambergerju, čevljarju, pri Sv. Benediktu. 979

Posestvo na prodaj, dve njivi, žita se seje 20 mernikov na nje, travnik s sadnim drevjem nasajen, dva gozda, pri njivi je kozolec, nav z opeko krit, hiša je zraven ceste na sredi vrta, živinski in svinjski hlev sta tudi na vrtu, vrt mari eden oral, je pol nasajen z visoko trto, narejene so brajde, vina se pridelja 18 do 15 veder, hiša je od farne cerkve pet minut, voda je zraven, od postaje je oddaljeno 5 minut, hiša in vrt sta sredi vasi, govede se redi dvojje, svinje troje, še lahko več, svinjski hlevi so novi, so trije, goveji hlev je tudi nov. Cena za vse: deset tisoč K. Kupci se naj oglasijo pri Franc Mastnak v Račici št. 6. p. Loka pri Zidanem mostu. 972

Priden fant, iz boljše rodovine se želi iti učiti trgovine. Vpraša se za naslov pri upravnistvu. 990

Mrastov les, posebno d ge za sode, najmanjše in največje, vseh vrst v veliki množici, tudi cela debela za mlinске in tovarniške gredelne, les za preše, hleve in mostove, sploh za sodarje, tesarje, in mizarje, vsake velikosti in množine ima na prodaj Franc Vogrinec, p. Sv. Andraž v Slov. gor. zel. postaja Ptuj. 976

Na prodaj je lepo posestvo, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja, njiv, travnika, sadonosnika, gozda, zraven pripada ena lepa vinskičarja. Proda se skupaj ali vsako posebej. Vse posestvo je blizu mesta. Vpraša se pri lastniku g. Bračko Friderik v Vodelah pri Št. Petru blizu Maribora. 977

XXXXXXXXXXXX

Proda se zaradi belezni lepo malo posestvo pri Sv. Petru pri Mariboru, z vsemi premitinami, ter z lepo letošnjo trgatvijo. Jako ugodni plačilni pogoji. Več pove Marija Knup-lež, pri Sv. Petru, p. Maribor. 942

Učenec iz poštene hiše se sprejme v trgovino mešanega blaga. Franjo Rozman, trgovec Verzej, pošta Križevci. 941

Absolventinja trgovskega tečaja s prav dobrim izprijevalom, večša slovenskega in nemškega jezika, stenografije ter strojepisja išče primerne službe. Naslov pove upravništvo Slov. Gospodarja. 935

Hiša z vrtom, pripravna za uradnika ali zasebnika, z štirimi stanovanji, 20 minut od mesta Celje se takoj iz proste roke proda. Več se izve pri Rok in Marija Skorjanc, Spodnja Hudiinja 37. Celje. 931

Naznanilo.

Kupujem vsake vrste zrno in tudi les po najboljši ceni; tudi se menja zrnje z moko. Janez Špea, posestnik parne žage in mlinar v Mariboru, nasproti dragonske kaserne, Magdalenško predmestje. 150

Učiteljica, s prostim stanovanjem in kurjavo, blizu večjega mesta, menja službo s tovarišico ali tovarišem. Kje se zve pri uprav. Slov. Gosp. 780

Organistova služba v Gornjemgradu se razpisuje; nastopiti se mora v sredi oktobra, mora biti organist-eceljanec; dohodki po dogovoru. Cerkv. predst. 956

Posestvo, obstoječe iz enonadstropne hiše, popolnoma urejene za večjo trgovino in plodovito zemljišče, se pod zelo ugodnimi pogoji zaradi sasanja razmer pri poleg stoječem posestniku takoj proda. Obrniti se je na lastnico Ano Strečan, Mozirje. 948

Lepo posestvo 1 uro od mesta, 10 minut od mlekarne, obstoji iz treh scb, treh kuhinj, 5 svinjskih hlevov, hlev za štiri goveda, štedenj, vse zidano, velik sadonosnik dve njivi, velika brijada, se nabere 1500 l se pod lahkimi pogoji proda. Natančneje se izve v Studenčih pri Mariboru, Wiesengasse 6. 950

Dobro idoča gostilna s koncesijo inventarjem, kegljiščem, z vrtom in gospodarskimi poslopi vred je radi smrti v Mariboru v bližini kolodvora juž zel. na prodaj. Vpraša se v Mariboru, Mühlgasse 15. 925

Proda se prosto oljno jako lepo posestvo, 81 oralov velikih, 55 oralov gozda, ostalo travniki in njive, v najlepši legi hokega Pohorja. Več pove Th. Pečar v Hočah. 890

Proda se gostilna s popolno koncesijo, z žganjetocem, ležeča ob glavni cesti in v vasi, — lepa lega za izletnike; oddaljeno je 20 minut od mesta Ptuj. Zelo sposoben prostor za kakšnega trgovca. Zraven je blizu 6 oralov zemlje, t. j. njiv, sadnega vrta za zelenjavo. Natančni naslov se izve pri upravništvu tega lista. 898

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Tačna postrožba!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 8-
Poročni prstani " 2-
Srebrne veriže " 2-
— Večletna jamstva —

Nasr. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatnina in srebra.

Sanatorij „Mirni Dom“

priporočan od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, tudi nevarne slučaje, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepčanja potrebni. — Cene so zmerno. — Prospekti na zahtevo zastoj. —

Dr. Franc Čeh, Gornja Sv. Kungota.

Slovenci! Slov. Gosp.

Franc Koban : kamnosek

poprej Al. Horvat v Račjem

se priporoča slavnemu občinstvu in č. duhovščini za napravo nagrobnih spomenikov in drugih kamnoseških del. — Cene zmerno. 963

Rane - in lečilno mazilo „SIGMA“.

Izvrstno učinkajoče za vsakovrstne rane, opekline, otiske in tvore na nogah. Natančno navodilo o uporabi je priloženo vsaki tubi.

Originaltuba: 1 K 20 h. — poštnina 20 h.

Le pristna z varstveno znamko

Σ P. F.

Naroča in dobi se pri deželni lekarni v Slovenski Bistrici.

Oklic,

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K. c. kr. okrajnemu sodišču v St. Lenartu v Slov. gor. oddelek I., naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine, dne 7. septembra 1911 umrlega Janeza Majhen, posestnika iz Žikarc, zapuščinega navedbo poslednje volje, pridejo zaradi napovedi dokaza svojih zahtev dne 3. oktobra 1911 popoldne ob 3. uri, ali pa naj do tega časa vložijo pismeno svojo prošnjo, ker nebi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljnjive pravice, razen v kolikor jim prisojia kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče St. Lenart v Slov. gor., odd. I., dne 14. septembra 1911.

Zahvala.

Dne 5. julija l. l. mi je uničil požar eno poslopje, katero sem imel zavarovano pri domači

„Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“

še le 9 mesecev.

Škoda se je takoj cenila po glavnem poverjeniku g. Pograjcu iz Mariboru in se je tudi cela zavarovalna svota brez vsacega pridržka takoj izplačala.

Radi točnega in kulantnega izplačila si toraj štejem v dolžnost, to edino domačo zavarovalnico vsakomur najtopleje priporočati.

Kal, p. Dol pri Hrastniku, 27. avgusta 1911.

791

Ivan, Marija Erman.

„Kaplje za svinje“ Cena 1 steklenice je 1 krono.

Gospod A. H., Sv. Križ, piše:

Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Vsepeh vrlo povoljni:

Gospod Janez K. piše:

Prav dobro pomagalo!

F. Prull:

mestna lekarna pri c. kr. orlu 825

Maribor, Glavni trg 15.

Štefan Kaufmann

trgovina z železnino

v Radgoni,

priporoča svojo veliko

zalogo lepo poslačenih

nagrobnih križev po

jako nizki ceni. 23

Novozidana hiša na Tezni pri Mariboru s 5 sobami, 10 let davka prosta, in njiva ki meri pet četrtn orala, sedem stavišč, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Vpraša se naj pri Vincencu Geršak, na Tezni št. 8 pri Mariboru. 958

Posestva, dobičkanosna in krasna vsake velikosti v mariborski okolici so po ceni na prodaj. Brezplačna pojasnila daje Josip Serneck, Gradiska, p. Pesnica.

Išče se viničarja za vinograd pri Mariji Snežni. Prosto stanovanje, v čistem denarju nad 600 K na leto, mleko od ene krave, prosta kurjava in užitek od ene nje. Ponudbe na upravništvo. 921

Učenec za slikarsko in pleskar-ko obrt se sprejme pri Franc Zelezky, pleskar in slikar, Maribor, Se midplatz. 912

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoraj jednako pristnemu lahkeemu vinu se napravi sama iz najnovejše iznajdbe „Jablus“.

Iz „Jablusa“ napravljena pijača zdigne (vire), kakor naravni mošt, je zdrava in krepična.

1 zavoje „Jablus“ z navodilom vred samo K 5-30 po poštne povzetju. Preknepci odstotke. Zastopniki se iščejo.

Glavno zastopstvo „Jablus“

Podplat, Štajersko. 440

Pojasnila zastoj in franko.

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih cevi, stopnic, korit, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnatih cevi, motlakerske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati po najnižjih cenah.

C. kr. notar

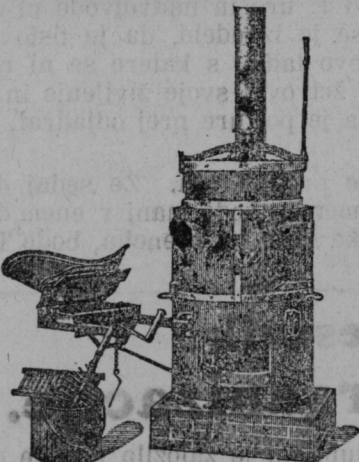
Hinko Požun

uljudno naznanja, da je začel redno poslovati v Gornji Radgoni. 959

„Titania“

brzoparilniki za

živinsko krmo.

narejeni iz kovanega železa in kovinaste pločevine, torej trpežni

Nenavadno hiter razvoj sopara.

Se pošilja na poskušnjo.

Tisoči že v rabi.

Zahtevajte cenike.

Vsako kurivo porabno.

70 odst. drv se prihrani.

Zastopniki se iščejo.

„Titania“ tovarne Wels Niž. Avstrijsko

Glavno zastopstvo FRANC ASEN,

Gradec, Mariengasse 22. — Največja specialna tovarna za parilnike v Avstro-Ogrski.

Ormoška posojilnica v Ormožu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoje prostore v lastni hiši v Zgornjem mestu.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo po 5%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti, so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 44.613). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

na zemljišča in na osebni kredit po 6%. Prošnje in listine za vknjižbo dela posojilnica brezplačno. Stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvzemši praznike. Samo v uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Posojila se dajejo

vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. 978